

Zozuwe

Ná-S i

S i l zeizu ma woo m ungiti
Zozuwe ná-s i a Kanaan yooi zo fai l zu, ta
 Izelay le wolodamaiti sei elei zooi naa zu. Zozuwe, nii
 é ni ga Moize otogi, naa a é loni ti lu .

S i nii zu vaiti ti ni, é zo kona waagila
 unnaanig (1 400) ma, é li kona waagila unfeleg pu-
 unaanig (1 240) zi gi zu , aisa Yesu Kilista a
 z l . Naa kpeinge ni kona uusa ag (30)
 ala laawu (14:10).

Izelay le nu us iti kulaai ma Ezipete yooi zu, ti
 k ni ga kona uunaanig (40), aisa ti a l mi-
 naze e zooi zu, nii é ga Kanaan yooi.

Kanaan yooi zo fai ele t ni ga faa
 sa ag :

1 **Kanaan yooi zo fai**, (gaa w su 1 é li 12).

2 **Zooi aa w vai**, (gaa w su 13 é li 21).

3 **Zozuwe ná-eteai** aa elagi, (gaa w su 22 é li 24
).

GALA ge zooi veeni ná-nu us iti zea, é ná-
 minaze egi laazeelini, nii é boni ti-m m wolani
 b , é niin ga Moize maa ele.

GALA ta Izelay le nuiti z zu , é lo Kanaan
 yooi vai a, faa eb l ai, e ti ula vai Ezipete
 yooi zu. Ti ula vai Ezipete yooi a, **GALA** i
 a é ti maaloboni, é k i ná-nu us iti b , ti
 li lu ma pil s l gai zu.

Zooi aa w vai, nii s l gai, ta nii é la
 d z l ni, é a ve s gilagilagi ya, naa a
GALA ná-n b i l zu, ga Izelay le nuiti p ge

you z l ga t n . Naama isi i a
de ada ti daaseigiti kalasu la, gaa w sui tanigaani
su (gaa w su 13, 15 ta 16 zu).

Kanaan yooi zo fai, ta gaa w vai, a GALA
ná-woo iladai l zu, ná-minaze egiti daazeeli
vai zu, k l Zozuwe ná-s i a d zu alaa
ga k ni nu us iti ti z b ze e. Izelay le nuiti
sei vai zii iligiti saama, niiti ti la GALA kw , naa
ni ga faa aagi, é ti li kidaale elalai ma. Naa
a é k ni Zozuwe nuiti gaal ni ba Sik me, ti
minaze e olu ga niin , naa a bogai ga kp
aa elagi gaa w su 24 zu. Nu us iti ti mi-
naze eni ga ti botii GALA b . Izelay le nu-
iti, ta ta-yooi ná-faa l mai, ma zu ulai
l zeizu ana, si n p su k ni Izelay le
nuiti ti loo isu ga ziimaze egi ti boni, ti l a
faa aagi zu, k ni ti naa laazeeli.

Zozuwe ze i vai

nu us iti unda

¹ G o GALAGI ná-boti nui Moize zaa
oluma, G o GALAGI ni Nun ná-doun zunui
Zozuwe ma, Moize ná-kp ba nui: ² «Nà-boti nui
Moize zaa. Niizu, ele t na, a-o, niima
nu us iti-yo, wo Zulud n ud , wo l zoi
naa zu, nii gè feezu Izelay le nuiti zea. ³ Ada
n p wo- i a lona ná ma, gè miná vea wo
, e elei gè boni la Moize ma. ⁴ Wa-yooi a
zo te ebai ma, ey su é zeeli Li an izeiti ma, ta
zi wolai Ufelate, G te nuiti ta-yooi kpein ka
su, é ze i Kpolo Wolai a, folo liizu elei. ⁵ Nu
n p ge la loga è lu , è-zii ma voloi p su. Nà
è a, e elei gè ni la Moize a, gè la
yee ega è a p , gè la l a è a g l in.

⁶ Yiil , è z b ze e, maz l è-zaalai zu a niima nu us iti ti zooi z l su da ga t n , nii gè ma minaze e boni ti-m m wolani b , ga nà feezu ti ya. ⁷ K ni n è yiil , è z b ze e ga pag , è olo t gooi kpein b , nii nà-boti nui Moize s ni è , è zi la, è mina ze e ba, è a li ga yeeza, aa i, naazu a zobo s l fai kpein su, è k zu. ⁸ È a t s i nii ala, è a y p ga su woiti, è isi ti zu folo kpidi a, naa a a k è olo su wooi p b , maz l názu a è- vaiti su t zu la, è zobo s l fai kpein su, è k zu. ⁹ Gè la boni è ma aa ga, yiil , è z b ze e? Mina lua ani n p ba, è zasu mina ali, maz l nà, G o GALAGI, a-GALAGI, nà è a, n p è liizu ná.»

Zulud n ud vai
ma ele t i

¹⁰ Zozuwe niima leveiti feeni nu us iti ta- undi iiti zea, é ti ma: ¹¹ «À zi ade- uuzu ná p , wo devei ve nu us iti zea, ga ti daamianigi ele t , maz l folo sa ag oluma, wa Zulud n nii ud zu, wo li, wo zooi ze e ga w n , nii G o GALAGI wa-GALAGI feezu.»

¹² Zozuwe ni Lu n ná-bolodai , ta Gade ná-bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu , é ti ma: ¹³ «À iz devei zu, nii G o GALAGI ná-boti nui Moize feeni wo ya, é wo ma: <G o GALAGI wa-GALAGI zooi vea wo ya, é doo ogi ve wo ya.> ¹⁴ Wo-anzaiti, ta wo-lointi, ta wa-loganiiti ta y Zulud n olu folo ulazu elei, zooi naa zu nii Moize feeni wo ya, k l zunuiti kpein, ti ga k nuiti, wa ud , wo lo wo- leaiti untu k ma , wo yeeve ti , ¹⁵ ey su

Ɔ o GALAGI wa-ƆALAGI doo o fe ti ga wo
 ele, ti zooi naa z l , nii é feezu ti . Naa
 oluma, wa ale ma niina w n ma yooi zu, wo zeí ná
 p , Zulud n folo ulazu elei, e elei Ɔ o
 GALAGI ná-boti nui Moize boni la.»

¹⁶ Ti Zozuwe woo aa oteni, ti ma: «Devei kpein
 è fea, gá naa kpein so, n p è gi le esu ná,
 gá li miná. ¹⁷ Gá olo è , e elei gi oloni
 la Moize . Ɔ o GALAGI, a-ƆALAGI è
 a, e elei é ni la Moize a. ¹⁸ Z i n p
 a akana a- undi ilai laal ma, é la oloni
 a-leveiti kpein b , ta naama nui aa. Yiil n ,
 è z b ze el»

2

Zeeliko zu t fai

¹ Nun ná-doun zunui Zozuwe n n feleg le eni
 d uzu, ti ze e Akasia n m i zu, é ti ma:
 «À li, wo zooi zu t , ta Zeeliko .» Ti liini,
 ti i kolo olo anzanui ta ná-p l i wu, nii daaseigi
 ni ga La a e.

² Ti ni Zeeliko masagi ma: «W l , Izelay le nu-
 iti seeli kpidii, ga ti zooi zu t .» ³ Zeeliko
 masagi keelai le eni La a e ma, é ma: «Zu-
 nuiti fe gi ya, ti iai a- l i wu, maz l zooi
 zu t fai a ti aai ma.» ⁴ K l anzanui zunu
 feleg iti se eni, é ti l u, é ma: «Gaamazu,
 zunui naati ti aani p b , k l gè la ni ti-
 ze ezu w . ⁵ Si i daa laa ulu zi gi zu,
 fitilima , ma zunuiti ti ulani, ti li, gè la kw ,
 ti liai ná. À suvil , wo il ti olu, wa ti
 zum nsu.»

⁶ T un é ti l ni p l ma doo o
 bosu , é ti l u geze aku zi igi wu, nii

é k ele t ni ná-p l
 ma . ⁷ Masagi ná-keelaiti ti il ni ti olu
 pelei naa zu, nii é liizu Zulud n maale esu elei. Ti
 ulani n taai a feya, ti si igi laa ulu ti olu
 elei.

La a e t a n n feleg iti
 ta-woolaamai

⁸ La a e l ni p l ma doo o
 bosu , é ma w inti ka, aisa ti a la. ⁹ É
 ni ti ma: «Gè kw ni ga G o GALAGI
 niima yooi vee wo , dualuagi gi zoga,
 y zu nu us iti kpein sasu a alizu wo
 lu . ¹⁰ Maz l gi m nini ga G o GALAGI
 Seeli Kpolo i v ni su wo lu , si gi zu wo
 ulani la Ezipete yooi a. Gi naa m nini, elei
 wo Am l nuiti ta-masa feleg iti soni da, Si on ta
 W ge, ti ni masadai zu Zulud n olu
 elei, folo ulazu elei, wo ti zuwu aale e ta ta-
 nu us iti, wo ta-yooi olo olo. ¹¹ Gi naama vaiti
 m nigai ma, gi i ge le ea. Nu n p zii la
 l a, é a lo wo lu . T ze i G o GALAGI
 wa-GALAGI a é ga GALA, gee l gi zu ta zooi ma.
¹² Niizu, à onana b , G o GALAGI laaseigi zu,
 ga faan i gè k ai wo , wa buu w , wa
 alaagi wo faan nà-p l ye ei . À
 poogi ta ve zèa, nii nà la da. ¹³ À minaze e b ga wa
 k y vulua, ta dèe, ta k ná-dointi, ta t n iti
 kpein, wo la vaa bu, gi a za.» ¹⁴ Zunui niiti ti ni ma:
 «Ni n wo la gi maal ni, gi onaa gi-y nvui ma,
 gá ga woo ila nu gá-minaze egi zu, gá
 ga faan wuu w nu è , si gi zu G o
 GALAGI zooi veezu la gi .»

¹⁵ La a e ná-p l i ni loni taai ma zi igi a, si igi oozu i a é ni zeini ná. Naa a é k ni, é zooni é zunu feleg iti kula fen t l i laa , é ti yei ga galui. ¹⁶ É ni ti ma: «À li ga gize yooi zu elei, ni naa laade, wo la ulaa wo nuiti zea. À l u ná folo sa ag laawu, ey su ti ale ma. Naa olu, wa pele zo niina.» ¹⁷ Zunu feleg i naati ti ni ma: «W l , elei gá minaze egi a y ma la, nii è boga ga gi k è , faa la a gi a: ¹⁸ Aisa gi a a zooi zu, galu igi nii ili fen t l i laa , nii gi ulaa daa , gi il , è è- , ta è-lee, ta è- leaiti, ta a- l ye ei kpein gaal ba a- l i wu. ¹⁹ Nu n p a ud na a- l i ma ofalagi maazu, é ula etea , naa ma amai a la t i unma, faa la a gi a. K l ni gá yeev una naa ta ila kpalaa ba, niiti ti è a p l i wu, naa ma amai a la gi unma. ²⁰ Ni a gi maal na, faa la gi a, é lo konai a, gi bogai è .» ²¹ É ni ti ma: «É , e elei waminaze egi la!» É eni ti a, ti li. É galu igi ilini ná-fen t l i laa .

²² Ti liini, ti zeeli gize yooi zu, ti y ná, ey su folo sa ag , ey su ti aizi nuiti ti ale ma. Ti aizi nuiti ti ti aizi ni pele oba ná p , ti la ti aani.

²³ Zunu feleg iti ti yeini olu, ti ze e gize yooi zu, ti Zulud n ud . Ti zeelini Zozuwe b , Nun ná-doun zunui, ti oluvaawo ma ga nii kpein é zi ni. ²⁴ Ti ni Zozuwe ma: «Gaama e, G o GALAGI zooi kpein fee ade , maz l zooi zu nu us iti kpein sasu a alizu ade lu .»

3

Zulud n ud vai

¹ Zozuwe wuze eni poluma zobui, ta Izelay le nui-iti kpein ti ze e ti- uuzu Akasia n m i zu, ti li, ti u Zulud n zi la , ti i miná, aisa ti a ud . ² Folo sa ag oluma, nu us iti ta- undi iiti ti ti- uuzu maa akuni, ³ ti devei niiti fe ti ya: «Si gi zu wa zala a ula nuiti kaana la, Leevi nuiti ti G o GALAGI wa-GALAGI ná-minaze e kesui ze eai, wa ze e niina wo- uuzu wo ná, wo il ti olu. ⁴ Wa z zu a wa minaze e kesui, ga kilo ila. À mina maa u a ba. Wa pelei w naazu, nii wa zi la, maz l kaipa wo la d zi ni ga ná elei.»

⁵ Zozuwe ni nu us iti ma: «À ade, maz l lina, G o GALAGI a laav vaa wolaiti k zu wo zaama.» ⁶ É ni zala a ula nuiti ma: «À minaze e kesui ze e, wo lo nu us iti tu si i zu.» Ti minaze e kesui ze eni, ti lo nu us iti tu .

⁷ G o GALAGI ni Zozuwe ma: «Za n , nà t zeizu ga è w l a Izelay le nuiti gaazu, ti kw ga nà zu è a, e elei gè ni la Moize a. ⁸ Devei nii ve zala a ula nuiti zea, niiti ti minaze e kesui ze ezu, ga ta zeelina Zulud n zi wolai laa , ti- i a lona zi i wu, ti lo miná.»

⁹ Zozuwe ni Izelay le nuiti kpein p , é ti ma: «À maa u a, wo woilo G o GALAGI wa-GALAGI laawooiti ma. ¹⁰ P t elei wa kw da ga z nvu su GALAGI, to a wo zaama, to a Kanaan nuiti kp wo lu , ta G te nuiti, ta Geeve nuiti, ta Feeleeze nuiti, ta Giilegase nuiti, ta Am l nuiti, ta Yee use nuiti: ¹¹ Eteai p Mali ii ná-minaze e kesui a Zulud n ud zu wo aazu. ¹² À yeelo zunu puug maazu feleg (12) a niina, Izelay le wolodaiti su, boloda ila, nu ila. ¹³ Si gi zu zala a ula nuiti ti G o GALAGI, eteai p Mali ii ná-minaze e

kesui ze ezu, naati ti- i il su la Zulud n wu, zi wolai a le esu fele, zi i é ze ezu maazu elei, naa a lo, gaal ba e si igi.»

¹⁴ Nu us iti ti ta-ze e otaiti p ni su, Zulud n ud vai zu. Zala a ula nuiti ti minaze e kesui ze eni, ti lo ti lu . ¹⁵ Molo le e zi gi zu ni de, Zulud n a a ve yeen p , é ud ma akegiti maazu. Si gi zu zala a ula nuiti ti minaze e kesui ze ezu la, ti- i maay ni la zi i wu, ¹⁶ zi i nii é ni yeizu, é a ze e maazu elei, naa zuzoni, é la m ni yeizu, é loni gaa oozama e si igi, é li oozama, é zo Adame taai ma, é li Saaletan ele. K l t un, buu elei, zi i nii é yeizu Kpolo Wanai pelei, Zulud n ma tu n m i zu, naa ni yeizu, ey su é v . Nu us iti ti le eni Zeeliko letema . ¹⁷ Zala a ula nuiti ti ni G o GALAGI ná-minaze e kesui ze ezu, ti loni Zulud n zi laazu , ná v ai. Ti y ni loni ná kpaan, ey su nuiti kpein ti le e, ti- i maav ai.

4

Kiz su tu puug maazu feleg iti (12)

¹ Nu us iti kpein kpegai ma ga Zulud n ud , G o GALAGI ni Zozuwe ma: ² «À yeelo zunu puug maazu feleg (12) a, boloda ila, nu ila. ³ À bo ti ma, ti li, ti k tu puug maazu feleg (12) ze e, Zulud n zi laazu , zala a ula nuiti ti a loni ná, wo li ga tiye ada wo iizu ná, za idii.»

⁴ Zozuwe zunu puug maazu feleg iti (12) tolini, niiti é yeeloni ti a, Izelay le nuiti saama, boloda ila, nu ila, ⁵ é ti ma: «À le e G o GALAGI

ná-minaze e kesui akala , wo li Zulud n zi laazu , wo ilagilagi k tui aizi , é da ma, wo se e ga Izelay le wolodai lieg i, ⁶naa a a k , é ga poogi wo zaama. Si n p su wo-loun zunuiti ta wo aaza ana la ga: «Niima tuiti ta ga leeni wo ?», ⁷wa ti ma: «Zulud n le eni su fele G o GALAGI ná-minaze e kesui lu , si gi zu é ni zi wolai ud zu la. Niima tuiti ta ga iz sui Izelay le nuiti kpein b ey su , é d ga Zulud n le eni su fele.» »

⁸ Izelay le nuiti ti naa ni, nii Zozuwe boni ti ma. Ti k tu puug maazu feleg (12) ze eni Zulud n zi laazu , k tu ilagila Izelay le wolodai ilagilagi , e elei G o GALAGI d ni la ga Zozuwe. Ti liini ga tiye ti- uuzu , ti ti la ná. ⁹Zozuwe k tu puug maazu feleg (12) iligaa loni Zulud n zi laazu , zala a ula nuiti ti ni loni ná, niiti minaze e kesui ni ti ya. K tui naati ta ná zaa aza.

¹⁰ Zala a ula nuiti ti ni minaze e kesui ze ezu, ti y ni loni Zulud n zi laazu , ey su devei nii kpein G o GALAGI boni Zozuwe ma, nu us iti ti naati kpein k . Zozuwe deveiti kpein k ni, e elei Moize feeni la zea. Nu us iti ti aazuvil ni, ti le e. ¹¹ Si gi zu nu us iti kpein ti le eni da zi olu elei, G o GALAGI ná-minaze e kesui ta zala a ula nuiti ti le eni, ti lo nu us iti untu . ¹² Lu n ná-bolodai, ta Gade ná-bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu , naati tazunuiti ti ni zi zu Izelay le nui z iti tu , ti maa iliai ga k z laiti, e elei Moize ma levei veeni la ti ya. ¹³ K nu waa uunaanig (40 000) ala, ti maa iliai ga k z laiti, naati ka ti liini k vai ma, G o GALAGI

aazu, Zeeliko n m i zu. ¹⁴ Naama voloi, G o GALAGI Zozuwe w l ni Izelay le nuiti gaazu, ti unfema veeni ná-kundi ilai , e elei n ti k ni la Moize , sii ma voloi p su.

¹⁵ G o GALAGI ni Zozuwe ma: ¹⁶ «Devei ve zala a ula nuiti zea, ti zeele woo esui ze ezu, ti l , ti ula Zulud n zi laazu .» ¹⁷ Zozuwe naama levei veeni zala a ula nuiti zea, é ti ma: «À l , wo ula Zulud n zi laazu .» ¹⁸ Si gi zu zala a ula nuiti, niiti ti G o GALAGI ná-minaze e kesui ze ezu, ti ulani la zi laazu , ti- i lo kakei ma, Zulud n i laani su olu, é náti p daave, é a yei, e elei é ni la p l mazu.

¹⁹ Nu us iti ti Zulud n ud ni, alu m ungi ma volo puug i ma. Ti liini, ti u Gilegale, Zeeliko w pelema , folo ulazu elei. ²⁰ K tu puug maazu feleg iti (12) ti ti ze eni Zulud n zi laazu , Zozuwe naati toni Gilegale. ²¹ Naa olu é ni Izelay le nuiti ma: «Ni yeei ta, wo-mavofodaiti ti ti- ni gaaza asu da ga k tui niiti ta ga leeni? ²² Wa gaal ga tiye, elei Izelay le nu us iti ti Zulud n ud ni la ga a v i, ²³ maz l G o GALAGI wa-GALAGI Zulud n v ni su daazu , ey su wo le e, e elei é k ni la ga Seeli Kpolo i gi lu , nii a k gi ud . ²⁴ É naa ni, nii a k eteai zu nu us iti kpein ti kw elei ná-z b i w l ai la, naa a a k wa alaagi wo lua G o GALAGI wa-GALAGI a, wo a d bi.»

5

¹ Am l nuiti ta-masagiti kpein ti zeini Zulud n folo liizu elei, ta Kanaan masagiti ti zeini Kpolo Wolai laa , ti m nini ga G o GALAGI Zulud n v ni su Izelay le nuiti tu , ey su ti le e. Ti

i ge le eni, nu n p zii la ni l ni, é a lo Izelay le nuiti tu .

Buze e niin giti tati fai p l olu

² Naama zi gi zu n , G o GALAGI ni Zozuwe ma: «K tuiti kp t ga bo ai, é tatip l olu vai l zeii olu Izelay le nu niin i niiti ta-vaa zu.»

³ Zozuwe k tuiti kp t ni ga bo ai, é Izelay le nuiti tatini p l olu gizei oba , Alal te (nii polu ga «tatip l olui»). ⁴ P t , lee vaa zu Zozuwe ti latini p l olu: Zunui nii kpein ná-konagi zeelini k vai ma, ti ulani Ezipete yooi zu, naati p ti zaani pelei zu, te ebai zu, ti ulaai ma Ezipete yooi a. ⁵ Ti p ti latini p l olu. K l zunu loin kpein é z l ni pelei zu, te ebai ud zi gi zu, ti ulaai ma Ezipete yooi a, nu la ni naa tan p tatini p l olu. ⁶ Izelay le nuiti ti y ni zi zu te ebai zu, é ga kona uunaanig (40), ey su zunuiti, ma alamaiti, niiti ti zeelini k vai ma, ti ulazu Ezipete yooi a, naati ti za. T zeii ti la ni G o GALAGI wooi zoni. G o GALAGI onani ga é la ti y ga ná, ti a zoi naa a ga aazu, nii é minaze eni, é ona ná-faa zu ti-m m wolani b , ga é fe ade , n n i ta k in gul i oo aai ná. ⁷ Ti-loun zunuiti ka é ti zeini ti- otogi zu. Zozuwe ti latini p l olu, t zeii ti la ni d latini p l olu, ta-zi wo si gi zu te ebai zu.

⁸ Si gi zu ti zunuiti p tatini da p l olu, ti y ni ada ilagi, ti- uuzu , ey su ti d . ⁹ Naa oluma, G o GALAGI ni Zozuwe ma: «Za, gè Ezipete unfegi ze ea wo aazu.»

Naa a é ba, ada ná laaseigi ni ga Gilegale.* Daaseigi naa a é ba zaa aza.

Pake f tii

ta manegi e fai

¹⁰ Si gi zu Izelay le nuiti ti ni uuni la Gilegale, ti Pake f tii ulani alugi ma volo puug maazu naanisi i (14) ma k i, Zeeliko n m i zu. ¹¹ Poluma voloi n , ti zoi al n gi ta miini, ului nii l la su, ta ani ae eegai. ¹² Poluma voloi n a manegi ete eni la uu vai a, t ze ti ni zosu ti n s l ga zoi zu ziinziin ganigiti ma waaiti. Mane ge la m ni ná Izelay le nuiti b , ti ni niina Kanaan yooi zu ziinziin ganigiti miizu naama onagi.

Ɔ o GALAGI ná-k undi ii
aa vai

¹³ Foloji ta, Zozuwe ni Zeeliko oba , é aazuwuze eni, é zunui ta a, é loni kakala , ná-bo a z kp i ulaai maala agi zu, é zoni zea. Zozuwe maa u ani ba, é gaaza a, é ma: «Da ga gá-nui ta, aa gi zili nuiti ti ta?» ¹⁴ Zunui goo aa oteni, é ma: «Ba-o. Nà ga Ɔ o GALAGI ná-k undi ii, unkula ele a gè su.»

Zozuwe n k ni, é unpil zoi ma, é ma: «Màli ii, nà ga a-woti nui, a-levei a ga geleni?» ¹⁵ Ɔ o GALAGI ná-k undi ii goo aa oteni, é ma: «Da-za alagiti kula a, maz l ada è loni ná, naa adeg .» Zozuwe goo zoni, é k ana.

* 5:9 Gilegale: daaseigi nii ti maa u aai a ta «se eai.»

6

*Zeeliko zo fai**Izelay* le nuiti b

¹ Zeeliko taai laa uluni kpekpe, Izelay le nuiti maa ele ma. Nu la ni l zu, nu la ni ulazu.

² G o GALAGI ni Zozuwe ma: «W l , gè Zeeliko l a è yeezu, ta ná-masagi, ta ná-k nu z z giti kpein. ³ Folo l zita laawu, a-o, a- nuiti-yo, folo-o-folo wa a lati taai ma, naa ila folo ila. ⁴ Zala a ula nu l fela, niiti baala min u ugi ti ilagilagi ya, naati ta lo minaze e kesui lu . Folo l felasi i, wa lati taai ma, ná l fela, zala a ula nuiti ta pu ugi v niina. ⁵ Si gi zu nu us iti ti baala sin u ugi v wooi m nisu da su oozaai, s p ka kpeei loo ma, taai ma zi igiti ta wolo gaamago n . Nu us iti ta taai zo, s ge l ga letegi.»

⁶ Nun ná-doun zunui Zozuwe zala a ula nuiti tolini, é ti ma: «À minaze e kesui ze e, zala a ula nu l fela baala sin u u d fela ze e, ti lo G o GALAGI ná-minaze e kesui lu .» ⁷ Naa oluma é ni nu us iti ma: «À li, wo lati taai ma, k zunu z z giti kpein ti lo G o GALAGI ná-minaze e kesui lu .»

⁸ Nu us iti ti k ni, e elei Zozuwe devei veeni la. Zala a ula nu l felaiti, ti pu u d felaiti se eni, kp t ai ga baala sin min iti. Ti loni G o GALAGI ná-minaze e kesui lu , ti t ze ga pu ugi v a. G o GALAGI ná-minaze e kesui il ni ti olu. ⁹ K nui tanigaa ti ni loni zala a ula nuiti tu , niiti ti ni pu ugi v zu, ta k nui z iti ti il ni kesui olu. Ti ni zi zu pu ugi wooi ma. ¹⁰ Zozuwe naama levei veeni nu us iti zea, é ti ma: «À mina kpee loo pa,

nu mina wo woom ni, woo ila kpalaa mina ula wo-
 laa ,ey su foloi nà devei ve la wo ya, ga wo kpeei loo.
 Wa woo ula niina.» ¹¹ G o GALAGI ná-minaze e
 kesui latini taai ma, ná ila. Naa olu ti liini ti-
 uuzu ,ti i ná kpidii.

¹² Zozuwe wuze eni ga sobuzobui. Zala a ula
 nuiti ti G o GALAGI ná-minaze e kesui ze eni.
¹³ Zala a ula nul felaiti, ti pu u d felaiti se eni,
 niiti ti t ai ga baala sin min iti, naati ti il ni
 pelei zu m n , G o GALAGI ná-minaze e kesui
 lu , ti a ti v . K nui tanigaa ti loni
 ti lu , k nui z iti ti il ni G o
 GALAGI ná-minaze e kesui olu. Ti ni zi zu
 pu ugi wooi n ma. ¹⁴ Ti latini taai ma, ná ila,
 foloi velesi i. Naa olu ti ale ma ti- uuzu . Ti
 k ni ana n folo l zitai kpein su.

¹⁵ Foloi l felasi i ma, ti wuze eni ga gosui, ti lati
 taai ma, ná l fela ana n . Naama volo ila
 kpegi n ti latini taai ma ga d fela. ¹⁶ D felasi i ma,
 zala a ula nuiti ti pu ugi v ni, Zozuwe ni
 nu us iti ma: «À kpeei loo, maz l G o
 GALAGI taai vea wo ! ¹⁷ Taai a ulazu ga
 zala ai G o GALAGI , ta su aniiti kpein. K ni
 kolo olo anzanui La a e ila kpe n a a y vu-
 lua, ta niiti kpein ta ba ná-p l i wu, maz l
 to a é zunuiti d uni, niiti ade ti le eni. ¹⁸ K l
 à dama! À zo, wo dama ga nii maa i ba
 G o GALAGI . À mina naa tan p se e,
 nii maa i ba, wo a Izelay le uuzu l
 nimizai zu, wo a maan i ba. ¹⁹ Walii
 kpein, ta zanugi, ta k lu i s laiti, ta k lu
 z laiti, naa kpein fee G o GALAGI . Ta
 uuzu G o GALAGI ná-naavolo mak su .»

²⁰ Ti pu ugi v ni. Nu us iti ti m nigai ma, ti

kpeei looni, ti woo ula la, si igi woloni gaamago n . Nu us iti ti ilini taazu , s ge l ga letegi, ti taai zo. ²¹ Ti taai zu nu us iti p suwu aale eni, zunuiti ta anzanuiti, nu niin iti ta nu l iti. An nik iti p ka ti ti zuwu aale eni, ta baalagiti, ta soovalegiti.

La a e ta ná-nuiti mak fai
²² Zozuwe ni zunu feleg iti ma, niiti ti zoi zu t ni: «À li kolo olo anzanui ná-p l i wu, wo anzanui naa ula, ta n n iti kpein, e elei wo minaze eni la b , wo ona.» ²³ Zunu feleg iti ti liini zou zu t fai ma, naati ti liini, ti La a e ula, ta k , ta dee, ta k leaiti, ta n n iti kpein, ti ná-nuiti p kula. Ti aa ti maazu, ti ti u Izelay le nuiti puuzu olu . ²⁴ Ti taai alani, ta nii kpein é ni ná. K ni walii, ta zanugi, ta k lu i s laiti, ta k lu z laiti, ti naati puuni G o GALAGI ná-naavolo mak su . ²⁵ Zozuwe kolo olo anzanui La a e y nvui mak ni, ta ná-p l ye ei, ta niiti kpein ti ni ga n n . É zeini Izelay le nuiti saama ey su zaa aza. Maz l é keelaiti d uni ga pag , niiti Zozuwe ti le eni Zeeliko t fai ma.

²⁶ Naama zi gi zu, Zozuwe niima onai woni, é ma:
 «Naama zunui a ga foovoo nu G o GALAGI aazu,
 nii a wuze e, é é Zeeliko taai lo olu.
 Ná-doun zunu m ungi y nvui a
 a y buulaagi ma ye ei w vai zu.
 Ná-doun zunu aa elagi y nvui a
 a y kpogiti too vai zu.»

²⁷ G o GALAGI ni Zozuwe a, t i ulani zoi p su.

7

Akan ná-kotoi

¹ Izelay le nuiti ti woo alada vaa wola ni, é lo aniiti ba, niiti G o GALAGI maa i ni ti a, ga nu mina ta ze e. Zuda ná-bolodai zu nui ta, nii daa ga Akan, Kaalemi ná-doun zunui, nii é ga Za edi ná-doun zunui, Za edi n n ma i ni ga Zeela. Akan naa a é ma anii tanigaa ze eni . G o GALAGI wola yii aawanani Izelay le nuiti ma.

² Zozuwe y ni Zeeliko, é zunuiti te e Ayi taazu , B te-Av n oba , Beet le folo ulazu elei, é valini ti ma ga ti ma yooi zu t . N n gi naati ti liini, ti Ayi t . ³ Ti aleni ma Zozuwe b , ti ma: «Nu us i kpein ge mina li, zunu waafeleg (2 000) aa waasa ag (3 000) n li, ta v ni Ayi ma. Mina nu us i kpein kp l , de-zakpe iti ti la m inni.»

⁴ Naa a é k ni ti k nu waasa ag (3 000) le eni, ti li, ti laal taai wu, k l Ayi laa eaiti ti ti ni. ⁵ Ayi nuiti ti zunu uusa ag maazu l zita (36) ala aani ti a. Ti il ni z iti polu, ti ze e nul zu taazu . Ti v nini ti ma taai ma izei yeizu , ey su ti zeeli zanu kulazu . Nu us iti ti i ge le eni, ti ala ta-zobogi p ma.

⁶ Zozuwe ta Izelay le wolaiti ti ta-ze eiti balini ga, ti fufiligi u t ungit ma, ti la zooi ma G o GALAGI ná-minaze e kesui akala , ti y ni ná, kp k i zeeli. ⁷ Zozuwe ni ma: «Ee, Màli ii, G o GALAGI, lee vaa zu è Zulud n maazu ud ai ga niima nu us iti, gi l vai e Am l nuiti zeezu aa, ga ti gi undaa ili? Ni gi y ni su ila Zulud n zi wolai olu elei! ⁸ N un nà, Màli ii, leeni a nà bo, niizu Izelay le nuiti ti elaa ti zili

nuiti ba? ⁹ Kanaan nuiti ta zii z itti ti zeini zooli zu, ta su w su, ta gi maa oolizu, ti gi-laaseigi aa a, é ula zooli a. Naazu leeni a è k zu ga è-laasei golai?»

¹⁰ G o GALAGI ni Zozuwe ma: «Wuze el Lee vaa zu è y su laani zooli ma, è laa ad ai? ¹¹ Izelay le kotoi . Ti minaze egi olo olog , nii gè boni ti . Ti maa ba aniiti se e , ti ga n n itti, ti ti unma, ti z i wo, ti d aniiti saama. ¹² Naa a é ba, Izelay le nuiti ti la loga ti zili nuiti tu , ti a zi ti wu. Ta y elazu n ti zili nuiti ba, maz l tiya i ti a ga maa ba anii. Gè la y su zu wo a, ni wo la naa olo oloni, nii é wo zaama ga maa ba anii. ¹³ Wuze e, è nu us itti toli, è ti ade. Bo ti ma ga ti ade lina vaa ma, maz l w l nii a G o GALAGI, Izelay le ná-GALAGI bosu: Maa ba anii a wo zaama, Izelay le nuiti. Wo la zooga wo a zi wo zili nuiti bu, ni wo la naa ulani zaama. ¹⁴ Lina sobu, wa aazu, wo lo gàazu ga boloda elei. Naa olu bolodai nii G o GALAGI a yeelona ba, naati ta l ga koi elei. P l ye ei nii G o GALAGI a yeelona ba, naama zunuiti ta l niina ga gilagila. ¹⁵ Z i n p a zona ga s ba nui, ga to a é maa ba anii ze eai, to a ala ta n n itti kpein, t zeí é G o GALAGI ná-minaze egi olo olog , é aa ula ma vaa a Izelay le nuiti saama.»

Akan ná-kotoi ma zalai

z l fai

¹⁶ Poluma zobui, Zozuwe wuze eni ga sobui, é Izelay le nuiti toli ga boloda elei. Zuda ná-bolodai a é zoni. ¹⁷ É ti lolini ga koi elei. Zeela ná-koi a é zoni.

É Zeela ná-koiilolini. Za ediná-p l ye ei a é zoni.
¹⁸ É naama l ye ei lolini ga zunui ilagilagi. Akan
 a é zoni, Kaalemi ná-doun zunui, nii é ga Za ediná-
 doun zunui, Za edin n ma i ni ga
 Zeela, Zuda ná-bolodai zu.

¹⁹ Zozuwe ni Akan ma: «Dòun zunu, l biyai ve
 G o GALAGI , Izelay le ná-GALAGI, unfemai
 ve b , naa l ga ze, nii è k ai, mina d u bà.»

²⁰ Akan Zozuwe woo aa oteni, é ma:
 «Gaama e, gè kotoi G o GALAGI
 laal ma, Izelay le ná-GALAGI. W l nii a
 gè k ai: ²¹ Gè se eungi aani Ba il ne ze ei,
 pagai gola, é k zoganiiti saama, ta wali ae
 unfeleg (200), ta zanu pag i nii bu gi ga galamu
 und lug (500), gàazu ulani ti a, gè ti ze e. Ti
 l u niina zoi wu, nà-se e otai wu, wali
 aei a bu.»

²² Zozuwe numaa le eni Akan ná-se e otai wu. Ti
 iz ni, ti li, ti aniiti d uai a se e otai wu,
 wali aei laani bu. ²³ Ti ti p kulani se e otai wu,
 ti aa la Zozuwe , ta Izelay le nuiti p , ti ti u
 G o GALAGI akala. ²⁴ Zozuwe ta Izelay le nuiti
 ti Zeela ná-dounloin Akan zoni, ta walii, ta se eungi,
 ta zanu kpui, ta ná-doun zunuiti, ta ná-doun anzanuiti,
 ta ná-nik iti, ta ná-soovalegiti, ta ná-baalagiti, ta ná-
 se e otai, é zea ligi kpein ba, ti li ga tiye
 Ak l n m i zu.* ²⁵ Zozuwe ni Akan ma: «Lee
 vaa zu è maan i ze i ai gi ma? G o GALAGI
 maan i ze i è ma za!» Gaaman Izelay le nuiti p
 ti s ni ga k tui, é za. Ti ná-nuiti p s ni ga
 k tui, ti za. Naa olu, ti ti p gala ta zea ligiti.
²⁶ Naa oluma ti k tu zi igi loni maazu, nii é ná

* 7:24 Ak l: daaseigi nii ti maa u aai a ta
 «maan i.»

zaa aza. *G* o GALAGI yee ulani ná-zii aawanai
zu. Naa a é k a naama ada laasei p ai la ga
Ak l n m i zu, daaseigi naa a é ba zaa aza.

8

Ayi taai zo fai

¹ *G* o GALAGI ni Zozuwe ma: «Mina lua, è
zasu mina ali g l in. K nuiti kpein
se e, wo li, wo laal Ayi taai wu. Maz l gè Ayi
masagi l a è yeezu, ta ná-nu us iti kpein, ná-taai
ta ná-zooi p . ² Da Ayi zo ta ná-masagi, e elei
è Zeeliko ta ná-masagi zoni da. K l niizu, niiti ta
ga w n k zoganii zu, naa a ga ti-
yea ligiti, ta ta-loganiiti. K nui tanigaa
l u taa olu .»

³ Zozuwe ná-k nuiti kpein se eni, ti il
pelei ma, ti li, ti laal Ayi taai wu. Zozuwe yeeloni
k nu z z waa uusa ag
(30 000) a, é ti le e kpidii. ⁴ É niima levei veeni ti
ya, é ma: «À li, wo l u taai olu . À mina
maa oozaga taai a, wo ele t wo p .

⁵ N un nà, gá nu us iti ti bà, gá maa u azu taai
a. Ayi nuiti ta ulana gi laa omisu, e elei ti
k ni la m ungi, gá elazu ti a. ⁶ Ta ula, ti il
gi olu, ey su gi ti yeele e taai a, maz l ta
ma: «Ta elazu gi a, e elei é ni
la z i zu.» ⁷ Wa ula d u elei zu, wo taai zo.
G o GALAGI wa-GALAGI d a wo yeezu. ⁸ Si gi zu
wo v nisu da taai ma, wa abui lo ba. Wa k , e elei
G o GALAGI laawooi la. À zi ga devei, nii gè fea
wo ya.» ⁹ Zozuwe ti le eni, ti li, ti l u Beet leni
z zu ta Ayi, Ayi folo liizu elei. Zozuwe y ni
nu us iti sama naama idii.

¹⁰ Zozuwe wuze eni sobuzobui, é ná-k nu-
iti p t , naa olu é loni ti untu , ta Izelay le
undi iiti, ti li Ayi laal ma. ¹¹ K nuiti
kpein ti il ni polu, ti y ni liizu ana, ey su ti
zeeli taai letema . Ti uuni Ayi l kp ma
nu zu , n m i ni ti y zu ta
Ayi. ¹² Zozuwe zunu waad lug (5 000) ze eni,
é ti l u Beet le ta Ayi ti y zu , taa
olu folo liizu elei. ¹³ K nuiti ti zeini
ti- uuzu iingi, l kp ma nu zu .
Niiti ti ni ti mak su oluzu elei, naati ti ni
taa olu folo liizu elei. Zozuwe iini naama
idii n m i zaama .

¹⁴ Si gi zu Ayi masagi su w ni da, é ná-zunuiti
buze eni gaaman , ti suvil , ti ula taai a, ti
li k zu , ti lo Izelay le laal ma, Zu-
lud n ma tu n m i letema . Masagi i ge la
ni ba ga ni nua l u taa olu t un
daal ma. ¹⁵ Zozuwe ta Izelay le nuiti ti k ni
e ta v ni ti ma, ti ela, ti li ga te ebai zu ele.
¹⁶ Ti taazu nu us iti kpein tolini ga ti il ti olu. Ti
il ni Zozuwe olu, ti yeele e taai a. ¹⁷ Nu n p
ge la ni y ni Ayi ta Beet le taazu ti, nii é la
ni ulani, é a li Izelay le nuiti kp zu . Ti
taa laalaogai y ni, ti il Izelay le nuiti polu.

¹⁸ G o GALAGI ni Zozuwe ma: «Da- in
maale Ayi letema elei, maz l nà d zu è
yeezu.» Zozuwe kp in maalenii taai letegi. ¹⁹ Zozuwe
yeemaalegai ma n feya, zunuiti ti l uni, naati ti
ulani, ti ili taai zu. Ti l ni, ti so, ti abui ili ba.

²⁰ Ayi nu us iti ti w l ni olu elei, ti duului
a, é a ula taai a, é a l geezu . Ti la m
ni zobo n p s l ni, ti a ela ga yeezazu
ele aa zu ele. Pele le eni ti lu ná

p ,maz l Izelay le nuiti ti ni elazu, ti a li ga te ebai zu ele, naati ti aleni ma ti nuiti daal ma. ²¹ Zozuwe ta Izelay le nuiti kpein ti kaai ma ga zunuiti ti l uni, naati ti ulaa, ti taai zo, taai ala luului ni l zu, ti aa oteni Ayi nuiti ma, ti laal ti wu. ²² K nui z iti alaa, ti ulani taai a, ti li, ti z iti ba. Izelay le nuiti ti Ayi nuiti kalini. Ti zobo s l ni ti ma, nu ila kpalaa ge la ulani, ti la gila kpalaa z ni vulua. ²³ K l ti Ayi masagi ma vului zoni, ti aa la Zozuwe .

²⁴ Izelay le nuiti ti Ayi nuiti kpein paani, niiti ti ni ala aiti su, ta te ebai zu, ti ti il ni ti olu náti, ti ti p paani ga ta-wo a z kp iti, é zeeli ma aa elagi ma. Naa oluma, Izelay le zunuiti kpein ti l ni taazu , ti taazu nu us iti m ta zuwu aale e. ²⁵ Uele ana, naama voloi, nu waapuug maazu feleg (12 000) undaa ilini da, zunu, anzanu, nii kpein é ni ga Ayi nu us . ²⁶ Zozuwe ná-kp in maalegai y ni de, ey su Ayi nu us iti kpein suwu aale e. ²⁷ An naa e, Izelay le nuiti ti toganiiti ta ani ag iti soni ga k zoganiiti, niiti ti ni taazu , e elei G o GALAGI ma levei veeni la Zozuwe ya.

²⁸ Zozuwe Ayi alani, é ná olo olo, ná ga te ebai ey su , zekana ná la zaa aza. ²⁹ Ti Ayi masagi z l ni gului a, é y ni ná ey su kp k i zeeli. Foloji ai ma daazu, Zozuwe devei veeni ga ti ma ooma yei, ti kula gului ma. Ti pilini ya nu l zu taazu , ti k tu zi igi uuni ma, naa a ná zaa aza.

T s i ala fai
nu us i kpein gaazu

³⁰ Zozuwe zala a ulazu loni E ale gizei ma, G o GALAGI , Izelay le ná-GALAGI. ³¹ É toni, e elei G o GALAGI ná-boti nui Moize ma levei veeni la Izelay le nuiti zea, niiti ti z ai Moize ná-t gi zu: zala a ulazu nii togai ga k tuiti, niiti k lu ani la v uni ti a. Ti gala zala aiti ta ziil i zala aiti kulani ná G o GALAGI . ³² T gi nii Moize s ni, Zozuwe naa zu wootti s ni k tuiti ma, Izelay le nu-iti gaazu. ³³ Naama zi gi kpein su, Izelay le nuiti kpein, k wolaiti, ta kundi iiti, ta tukp aale e nu-iti, ti ni loni G o GALAGI ná-minaze e kesui maa oolii zu, Leevi nuiti ti ga zala a ula nuiti naati gaazu, t iti ti se ezu. Seik ma nuiti ta Izelay le nu giti, ti ni ná. Ti ilazu ni loni Galizime gizei letema , ti ilazu ni E ale gizei letema , e elei Moize, G o GALAGI ná-boti nui boni la kaite, ga ti a tuyai loo la Izelay le nu us iti b .

³⁴ Naa oluma, Zozuwe t gooiti kpein kalani, tuya loo iti ta foovoo geleiti, e elei n é ni la t gi ma z i zu. ³⁵ Zozuwe ti p kalani Izelay le nu b iti kpein gaazu, nii kpein n Moize feeni ga devei, é la tan p z ni oluzu, naa ni anzaiti gaazu, ta doungoiti, ta seik ma nuiti.

9

Ga a n nuiti ta- ele ele i

¹ Ma wooi zeelini masagiti kpein ma, niiti ti zeini zooiti su, niiti ti Zulud n folo liizu elei, gize yooiti su, ta Kpolo Wolai laa ma n m i, ey su é zeeli Li an yooi ma izeiti ma. G te masagiti, ta Am l geleiti, ta Kanaan geleiti, ta Feeleeze geleiti, ta Geeve

geleiti, ta Yee use geleiti, ²ti aal ni ba, ti zoloo su ga ti laal Zozuwe ta Izelay le nuiti bu.

³Ga a n nuiti ti naa kpein m nini, nii Zozuwe k ni ga Zeeliko ta Ayi. ⁴Ti kele ele i t ni, ti li, e ta ti le e si ma, ti l za aiti p ta-zoovalegiti k ma, ti k l woole l za agiti se e, bali ai ga, ti da a. ⁵Sa ala p l maiti ti ni ti a, ti ti la agai, ti maa ili ga se e l maiti. Buluiti ti ti t ni, naati ti v ni niina, ti vuinfuin. ⁶Ti aani Gilegale, ti Zozuwe t , ti ta Izelay le zunuiti, ti ma: «Gi ze e oozama zoi ta zu, gi a, gi wo maan n ga ade minaze e bo y zu.»

⁷Izelay le zunuiti ti Geeve nui naati goo aa oteni, ti ti ma: «B a é kw , ni wo la ga gi-zei iti ta? Niizu gi la zooga gi a minaze e bo wo .»

⁸Ti ni Zozuwe ma: «Gá p gi ga a-woti nuiti.» Zozuwe ni ti ma: «B a ga woye, mini a wo ze eai ná?»

⁹Ti goo aa oteni, ti ma: «Da-woti nuiti gi ze e zoi ta zu, oozama, gi a, t zeí G o GALAGI, a-GALAGI maawooi a. Gi maa-wooi m nig , ta nii kpein é k ni Ezipete yooi zu, ¹⁰elei é Am l nuiti ta-masagiti soni da, ni-iti ti ni masadai zu Zulud n olu elei, G se on masagi Si on, ta Basan masagi W ge, nii é ni zeini Asetal te. ¹¹Gá- wolaiti, ta gá-you zu nuiti kpein ti ni gi ma: «À si n giti se e ya, wo li, wo Izelay le nuiti ka, wo ti ma: «Gá p gi ga wa-woti nuiti. Ade minaze e bo y zu.» ¹²Gá- uluiti p t , ti adia ni de, si gi zu gi ti ze eni la ga si n gi, gi a ula gá- l iti bu, foloi gi si i l zeini la, ga gi a wo

b . W l , niizu ti v a, ti a vuinfuin. ¹³ Niima l wooleiti p t , ti ma niin de, gi ti laave, ti alia ga. Gá-ze eiti p t , ta gá-za alagiti, ti p ti l za aga, t zeisi oozagi a.»

¹⁴ Izelay le nuiti ti ta-laamianigiti se eni, k l ti la ni G o GALAGI aaza ani. ¹⁵ Zozuwe ziil i fai ma minaze egi ni ti y zu, é aa ti-y nvui maazu. Nu us iti ta- undi iiti ti minaze eni, ti ona.

¹⁶ Folo sa ag le egai ma, minaze egi woga oluma ti , p t nii é ni, Izelay le nuiti ti kw ni ga ti-zei iti be, ti ni zeini oba. ¹⁷ Izelay le nuiti ti ze eni ti-zeizu , ti folo sa ag zi wo, ti zeeli ta-laazu ti. Naama laaiti ta ga: Ga a n, Kefila, Beel te, ta Kiliyate-Yeyalime.

¹⁸ Izelay le nuiti ti la ni ti aani, t zeikonai a b b iti ta- undi iiti ti boni, G o GALAGI, Izelay le ná-GALAGI laaseigi zu. K l nu us iti ti unsuyelii loni kundi iiti daal ma. ¹⁹ Kundi iiti kpein ti d ni ga nu us iti, ti ti ma: «Giya a gi konai woni ti , G o GALAGI, Izelay le ná-GALAGI laaseigi zu, niizu ade la zooga ade a v u ti a. ²⁰ À w l , elei ade aazu ti zosu da, da ti y su vulua, de mina G o GALAGI aazu u lo a, t zeikonai a, gi boni ti .»

²¹ Kundi iiti ti ti ma: «Ta y su vulua. K l k ni ti a ko ii ale, ti a zi i za a nu us iti kpein b .» Naa a é ni ga kundi iiti ta-levei.

²² Zozuwe Ga a n nuiti tolini, é ti ma: «Leeni vaa zu wo gi yaavani, wo kula e wa ni zeini oozama, tama wo zeini gi oba n ? ²³ Niizu, wo voovoo , wo la m ula du lai zu, ey su , wa ko ii ale, wo a zi i za a, nà-GALAGI ná-p l i wu.»

²⁴ Ga a n nuiti ti goo aa oteni, ti ma: «Gi k ni ana, t ze i ti gi obavaawoni, ga G o GALAGI, a-GALAGI devei veeni ná-boti nui Moize ya, ga to a zoi kpein feezu wo ya, é wo gaa nui kpein undaa ili, wa na lia ga ze i a ga. Wo aazu , gi wola luani, é lo gi-y nvui a. Naa a é k ni, gi naa ni. ²⁵ Gá niina è yeezu, gi zo, e elei soloogai la è aazu, nii s legai.»

²⁶ Pele ana Zozuwe aani la ti maazu, ga Izelay le nuiti ti mina ti aa. ²⁷ É ti losu ni ga ti a ko ii ale, ti a zi i za a nu us iti b , ta G o GALAGI ná-zala a ulazu , naama ada , é aazu yeelosu ná a. Naa a ti y gai k zu ey su zaa aza.

10

K i é ni Ga a n ta maa oolii zu

¹ Zeeluzal me masagi Ad ni-Seed ke m nini ga Zozuwe taai zoga, nii é ga Ayi, é kolo olo m tu, nii é k ni ga Zeeliko taai ta ná-masagi, naa alai a é k ni ga Ayi ta ná-masagi. É m nini alaa ga Ga a n nuiti ti y zu t ni ta Izelay le nuiti, ta zeini ti zaama. ² É wola luani, maz l Ga a n ni ga taa iin gola, e elei n masa taaiti ti la, é w l ni Ayi a, naa , zunuiti kpein ti ni ga k nu z z giti. ³ Naa a é k ni, Zeeluzal me masagi Ad ni-Seed ke keelaiti te eni Gee el n masagi G ame ma, ta Yaalemute masagi Pileyame, ta Lakise masagi Yafia, ta Egelon masagi De iil, ga é wo ti ma ga: ⁴ «À a, wo yeeve b , ade Ga a n zakpe, t ze i ná-nuiti

ti ziil i minaze egi woga y zu ta Zozuwe, ta Izelay le nuiti.»

⁵ Naa a é k ni, Am l nuiti ta-masa d lug iti, ti woolaani ma, Zeeluzal me gelei, ta Gee el n gelei, ta Yaalemute gelei, ta Lakise gelei, ta Egelon gelei, ti lo ta-zala usuiti untu , ti li Ga a n laal ma. Ti Ga a n zeini k l su, ti laal taai wu.

⁶ Ga a n nuiti ti keelaiti te eni Zozuwe ma ti-uuzu Gilegale, ti ma: «Mina l a-woti nuiti gi a. Da fala, è gi a, è gi izo, maz l Am l nuiti ta-masagiti ti zeini gize yooi zu, ti yeezoga, ti a gi laal ma.»

⁷ Zozuwe ta k nuiti kpein ti l ni, ti ze e Gilegale, ta ná-k nu z z giti.

⁸ G o GALAGI ni Zozuwe ma: «Mina lua naama masagiti ba, maz l gè zobogi vea è , è v ni ti ma, ti ta ila kpalaa ge la zooga é a è zakpe.»

⁹ Zozuwe iini piin zi zu, é zo Gilegale. É ulani ti viliba, é loo ti ma. ¹⁰ G o GALAGI ti zu-vazani Izelay le nuiti tu , k i olo oloni ti ya Ga a n akala . Izelay le nuiti ti pil s l ni ti ma, ti il ti olu pelei zu, é l zu gizey zu B te-G lon, ey su ti zeeli Azeeka ta Makeeda. ¹¹ Si gi zu Am l nuiti ti ni elazu la Izelay le nuiti ba, ti a yei ga pelei, é gize y zu B te-G lon, G o GALAGI sak tu wolai yeini ti ma, é ze e geezu , é a u ti ma, ey su é zeeli Azeeka. Naa nui wola aani, é le e Izelay le nuiti ta-nu aai a ga bo a z kp i.

¹² Naama volo ná, Zozuwe woo ulani G o GALAGI ma, yeei G o GALAGI feeni la Izelay le nuiti b ga ti pil s l Am l nuiti ma. Zozuwe woo ulani Izelay le nuiti kpein gaazu, é :

«Foloi, lo kp Ga a n maazu !
Alugi, lo Ayalon n m i maazu !»

¹³ Foloi loni, é la iikpini. Alugi alaa loni, ey su nu us iti ti potokulai ti zili nuiti ma. Naa z «Telebo nui ná-s i» zu. Foloi loni, é t ai ma, é la daani ey su folo ila kpalain. ¹⁴ Folo ila kpalaa ge la d ni ga naama voloi ele, naa lu aa naa oluma, ga G o GALAGI a woilo nui woo ma ana, maz l G o GALAGI a é ni k i zu Izelay le nuiti b .

¹⁵ Zozuwe ta Izelay le nuiti kpein ti aleni ma ti-uuzu Gilegale.

Zozuwe masagiti paa vai

¹⁶ Masa d lug i naati ti elani, ti l u Ma-keeda, pugi zu. ¹⁷ Nui tanigaani ti Zozuwe obavaawoni, ti ma: «Masa d lug iti d u Ma-keeda, pugi zu.» ¹⁸ Zozuwe ni ma: «À k tu wolaiti kilikili, wo da pugi laa , wo zunuiti sei ná, ti naa mak . ¹⁹ W un wa, à mina loo o, à il wo zili nuiti polu, à pele le e ti lu , ti mina l ta-laazu ti, maz l G o GALAGI wa-GALAGI ti l a wo yeezu.»

²⁰ Zozuwe ta Izelay le nuiti ti eni ga yeezeeli ti ma, nágo ti a ti-ma zuwu aale e, k ni pela geleiti n , niiti ti liini ta-laaiti su, niiti si igi ti ma. ²¹ Naa olu, nu us iti kpein gaaz legai aani ga pag ti-uuzu , Zozuwe b , Makeeda. Naa oluma, ma yooi kpein su, nu n p ge la m ni zu Izelay le nuiti daal ma.

²² Zozuwe ni ti ma: «À pugi laalao, wo masa d lug iti kula su, wo a ga tiye p .» ²³ Zekana ti k ni la, ti masa d lug iti kulani pugi zu, ti li ga tiye p , Zeeluzal me masagi, Gee el n masagi,

ta Yaalemute masagi, naa Lakise masagi a, ta Egelon masagi. ²⁴ Si gi zu ti masagi naati kulani la, ti a ga tiye Zozuwe , Zozuwe Izelay le zunuiti kpein tolini, ta k nu undi iiti niiti ti ni ba k zu , é ti ma: «À maa u a bà, wo lo masagi niiti k da.» Ti maa u ani ba, ti lo ti- da ti. ²⁵ Zozuwe ni ti ma: «À mina lua, wo zasu mina ali. À yiil , wo z b ze e, maz l ele ana G o GALAGI wo zili nuiti sosu da, niiti wo aazu ti zakpesu.»

²⁶ Naa oluma, Zozuwe ti aani, é ti z l gulu l lug iti ba. Ti y ni z l ni ná ey su kp k i.

²⁷ Foloji daa zi gi zu, Zozuwe devei veeni, ga ti ti-ma oomaiti kula guluiti ba, ti ti ili ya pugi zu, masagiti ti l uni ná. Naa oluma, ti daa ulu ga k tu wolaiti. Naati ta ná zaa aza.

Zooil kp ma nu yeezazu
zo fai

²⁸ Zozuwe Makeeda zoni naama voloi n . É taa eaiti kpein suwu aale eni ta ta-masagi, é la ni gila kpalaa z ni vulua. É Makeeda masagi zoni, e elei é Zeeliko masagi zoni da.

²⁹ Zozuwe ta Izelay le nuiti ti ze eni Makeeda, ti li Li ena, ti laal bu. ³⁰ G o GALAGI taai naa ta taa masagi l ni Izelay le nuiti zeezu. Ti taa eaiti kpein suwu aale eni, ti la gila kpalaa z ni vulua. Zozuwe ma masagi zoni, e elei é Zeeliko masagi zoni da.

³¹ Zozuwe ta Izelay le nuiti ti ze eni Li ena, ti li Lakise. Ti seini k l su, ti laal bu. ³² G o GALAGI Lakise l ni ti yeezu, ti naa zoni foloi velesi i. Ti taa eaiti kpein suwu aale e, niiti ti ni ná, e elei ti k ni la ga Li ena. ³³ Geez l masagi G lame aani Lakise maalobosu. K l Zozuwe

Zozuwe 10:34   29   Zozuwe 10:42

v nini ma, ta ná-nu us iti, é la gila kpalaa z ni vulua.

³⁴ Zozuwe ta Izelay le nuiti ti ze eni Lakise, ti li Egelon. Ti seini k l su, ti laal bu. ³⁵ Ti soni ma volo ilagi n . Ti taa eaiti kpein suwu aale eni, niiti ti ni ná. Zozuwe ná zu olo oloni ma yee n , e elei é k ni la ga Lakise.

³⁶ Zozuwe ta Izelay le nuiti ti ze eni Egelon, ti li Gee el n, ti laal bu. ³⁷ Ti taai zoni, ti masagi ta nu us iti p suwu aale e, ta taa goiti ti ni ba, naati su nu us iti, e elei ti k ni la ga Egelon. Zozuwe taai olo oloni m tu, é la ni nu ila kpalaa z ni vulua.

³⁸ Naa oluma, Zozuwe ta Izelay le nuiti ti aleni ma De iil ele, ti laal bu. ³⁹ Ti taai zoni, ti taa masagi zo, ta taa goiti kpein ti ni ba. Ti nu us i kpein suwu aale eni, niiti ti ni ná, ti la gila kpalaa z ni vulua. Zozuwe De iil ta ná-masagi zoni, e elei é Gee el n zoni da, ta ná-masagi, ta Li ena ta ná-masagi.

⁴⁰ Zozuwe zoi p soni, é pil s l ni masagiti ma, ti ni gize yooi zu, ta l kp ma nu yeezazu yooi zu, ta zi la ma n m i, ta niiti ti ni gize aa oozagiti ma. É nu vului kpein suwu aale eni, é la nu us i ila kpalaa z ni ná, e elei G o GALAGI, Izelay le ná-GALAGI ma levei veeni la. ⁴¹ É naa y zu ma yooi p soni, é zo Kad se-Baalenea, é zeeli Gaza, ta G s n lugi zu, é zeeli Ga a n. ⁴² Kula laa ila kpegi n zu, é zobo s l ni masagiti kpein ma, é ta-yooiti p so, maz l G o GALAGI, Izelay le ná-GALAGI ni k i zu ná-nu us iti b .

⁴³ Naa oluma, Zozuwe ta Izelay le nuiti ti aleni ma ti- uuzu Gilegale.

11

K wolai vai
 Meel me i oba
¹ Si gi zu Gas l masagi Ya in m nini da ga Zozuwe pil s l g , é keelaiti te eni Madon masagi Y a e ma, ta Simelon masagi, ta Akesafe masagi, ² ta naati ma ti ni zeini gize yooi zu l kp ma nu zu , ta Zulud n ma tu n m i zu, zi wolai Zeeneezal te l kp ma nu yeezazu , ta zi la ma n m i zu, ta folo liizu elei, D l yooi zu. ³ É ta le eni Kanaan nuiti ma, folo ulazu elei, ta folo liizu elei, ta Am l nuiti, ta G te nuiti, ta Feeleeze nuiti, ta Yee use nuiti ti gize yooi zu, ta Geeve nuiti ti G lem n gizei a , Misepa yooi zu.
⁴ Naama masagiti ta ta- nuiti kpein ti ulani. Ti ni ga b b i nii m in ai, e kpolo i oba a aegi. Soo ulugi ta wotoloiti ti ni ti ya, ti wola m inni gola. ⁵ Naama masagiti kpein ti yeezoni, ti li, ti- uuzu t Meel me i oba , ga ti k i Izelay le laal ma.
⁶ G o GALAGI ni Zozuwe ma: «Mina lua ti a, maz l lina, niima yee alai ma, nà ti l zu Izelay le nuiti zeezu, ti maawana, ti za. Da ta-zooiti k olu atai le e, è ta-wotoloiti gala.»
⁷ Zozuwe ta ná-k nuiti ti ulani ti viliba, ti laal ti wu Meel me i oba . ⁸ G o GALAGI ti l ni Izelay le nuiti zeezu, ti v ni ti ma, ti il ti olu, ey su ti zeeli Sid n taa wolai b , ey su ti zeeli Miselef te-Mayime, ey su ti zeeli Misepa n m i zu, folo ulazu elei. Ti pil s l ni ti

ma, ey su ti la nu vulu ila kpalaa z ni ná. ⁹ Zozuwe ti zoni, e elei G o GALAGI ma levei veeni la zea. É ta-zooiti k olu ataiti te eni, é ta-wotoloiti gala.

Masagiti ta-laaiti so fai

¹⁰ Naama zi gi zu, Zozuwe alesu ma ga ogi, é Gás l zoni, é ma masagi aa ga bo a z kp i. T un, m ungi Gás l a é ni ga masadai naati kpein ma laa wolai. ¹¹ Ti naa olo oloni, ti nu us i kpein suwu aale e, nu vulu n p ge la ni y ni ná. Ti Gás l alani. ¹² Zozuwe masagi naati ta-laa wolaiti kpein soni alaa, é ti olo olo, é ma masagiti ta ta-nu us iti kpein suwu aale e, e elei G o GALAGI ná-boti nui Moize ma levei veeni la. ¹³ An naa e, Izelay le nu-iti ti la ni taa wolai ta ila kpalaa galani, niiti ti uuni gizeiti ma, k ni Gás l n , nii Zozuwe galani. ¹⁴ Izelay le nuiti ti naavoloi kpein se eni , ta taazu ma loganiiti, k l ti nu us i kpein ma zuwu aale eni, ti la nu vulu ila kpalaa z ni ná. ¹⁵ Devei nii kpein G o GALAGI feeni ná-boti nui Moize ya, Moize feeni ana n Zozuwe ya, naa ma ge ti p k ni ana n . É la ni devei naa tan p soni ga faa alagaazu vaa.

Zooi niiti Zozuwe ti zoni

¹⁶ Zozuwe zooi kpein soni: gize yooi, ta zooi nii é l kp ma nu yeezazu , ta G s n yooi kpein, ta zi la ma n m i kpein, ta Zulud n ma tu n m i, ta gize yooi p , ta l kp ma nu zu ma n m i p . ¹⁷ É masagiti soni, é ti aa, é zo Galake gize, nii é Seyiil oba , l kp ma nu yeezazu , ey su é

zeeli Baale-Gade, Li an tugi zu, G̃ lem n gizei
 a , l kp ma nu zu .
¹⁸ K i naa Zozuwe p ni naama masagiti ba, ti
 l bini ga ga gola. ¹⁹ Taa n p ge la ni ná,
 niiti ti zolooni ziil i faa ma ta Izelay le nuiti, k ni
 Ga a n, Geeve nuiti ti ni zeini ná. Ize-
 lay le nuiti ti k i ni, ti taai p so. ²⁰ Ti-
 igiti kpaa vai ze eni G̃ o GALAGI , ga ti
 k i Izelay le laal ma, nii a k naa
 ti aa, é mina ti maaw in a, k l k ni é ti
 zuwu aale e, e elei G̃ o GALAGI ma levei
 veeni la Moize ya.

²¹ Naama zi gi n zu, Zozuwe liini, é Anake mavofo-
 daiti sakpe, niiti ti ni zeini Gee el n izeiti ma,
 ta De iil, ta Ana e, ta Zuda ize yooi zu, ta Izelay le
 ize yooi zu. É ti zuwu aale eni, é ta-laa wolaiti
 kolo olo. ²² Zii nii é ga Anake, naama nu n p ge la
 ni y ni Izelay le yooi zu g l in. Tanigaani
 ti ni zeini n Gaza laai zu, ta Gate, ta Ased de.
²³ Zozuwe zooti p se eni, e elei G̃ o
 GALAGI faiti kpein boni la Moize ma. Zozuwe feeni
 Izelay le nuiti b ga t n , é gaa w ti a, ga ti ze
 elei bolodaiti su. Ziil igi l ni zooi zu, k
 vai e.

12

Masagiti niiti Moize v nini ti ma

¹ Masagiti p t , niiti Izelay le nuiti ti v nini ti ma,
 Zulud n folo ulazu elei, ti ze ta-yooiti su, é zo zi
 wolai Aalen n ma, ey su é zeeli G̃ lem n gizei
 ma, folo ulazu elei, Zulud n ma tu n m i
 zu. ² Ma m ungi ni ga Si on, Am l nuiti ta-
 masagi, nii é ni zeini G̃ se on, ná-masadai zoni
 Al w l ma, nii é zi wolai Aalen n ma tugi

laa , é zeeli Galaade yooi ilazu , ey su zi wolai Ya ke b , nii é ni ga Am n nuiti ta- w pelema . ³ Zulud n ma tu n m i ni zea, folo ulazu elei, ta zi wolai Zee- neezal te, l kp ma nu zu , é zei Kpolo Wanai a, B te-Yesim te oba , ta l kp ma nu yeezazu , zooi nii é Pizega izei a .

⁴ Basan nuiti ta-masagi W ge, nii é ni ga Leefa mavofodai ma aa elagi ta, é ni masadai zu Asetal te ta Edeleyi unda. ⁵ É ni masadai zu G lem n gizei ta Saleka ta Basan yooi p unda, ey su é zei Gesuul nuiti ta Maakate nu- iti ta- w pelema a, ta Galaade ilazu unda, ey su é zei G se on masagi Si on ná- kw pelema a.

⁶ G o GALAGI ná-boti nui Moize ta Ize- lay le nuiti ti v nini naama masa feleg iti ma. Moize ta-yooi veeni ga t n Lu n ná-bolodai ya, ta Gade ná-bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu .

Masagiti niiti Zozuwe v nini ti ma

⁷ Masagiti p t , niiti Zozuwe ta Izelay le nuiti ti v nini ti ma Zulud n folo liizu elei, é zo Baale-Gade, Li an tugi zu, é zeeli Galake gizei ma, nii buze eai Seyiil ele. Zozuwe ti veeni Izelay le wolodaiti zea ga t n , é gaa w ti a. ⁸ Naama yooiti ti ni gize yooi, ta zi la ma n m i, ta Zulud n ma tu n m i, ta gize wolaiti ma, ta Zudee te ebai zu, ta l kp ma nu yeezazu yooi zu. Zooi naati ti ni ga G te nuiti ta-yooiti, ta Am l nuiti, naa Kanaan nuiti ta Feeleeze nuiti ba, ta Geeve nuiti, ta Yee use nuiti. ⁹ Masagiti ti pil s l ni ti ma, ti ni ga niiti: Zeeliko masagi,

Ayi masagi Beet le oba ,¹⁰ Zeeluzal me masagi, Gee el n masagi,¹¹ Yaalemute masagi, Lakise masagi,¹² Egelon masagi, Gee l masagi,¹³ De iil masagi, Geed l masagi,¹⁴ G lema masagi, Alade masagi,¹⁵ Li ena masagi, Adulame masagi,¹⁶ Makeeda masagi, Beet le masagi,¹⁷ Tapua masagi, Geef l masagi,¹⁸ Af ke masagi, Lasalon masagi,¹⁹ Madon masagi, Gas l masagi,²⁰ Simelon-Melon masagi, Akesafe masagi,²¹ Taanake masagi, Megido masagi,²² Keed se masagi, Y keneyame masagi é ni Kaalem le,²³ D l masagi é ni D l yooi zu, G yime masagi é ni Gilegale oba ,²⁴ Tiilesa masagi. Masagiti tieg i ni ga nu uusa ag maazu ila (31).

13

Zooi niiti ti la d zoni

¹ Zozuwe l za ani niina. G o GALAGI ni ma: «W l , è l za aga, tama zooi w l d ná, nii é la d zoni. ² Zooi t , z gai ná: Filiseti nuiti ta-yooiti kpein, ta Gesuul nuiti ta-yooi kpein. ³ É zo Si l i ma, é yeizu Ezipete yooi zu ele, Ekel n kw ma l kp ma nu zu , naama ada p ka levezu ga Kanaan nuiti ta-yooi. Miná a Filiseti nuiti ta-masada l lug iti ma laa wolaiti ti ná, Gaza, Ased de, Asekal n, Gate, ta Ekel n, ta Avi nuiti ta-yooi l kp ma nu yeezazu . ⁴ Kanaan yooi p ka d ná alaa, maan ai é zo, é zo Meyala ma, nii é ga Sid n nuiti t n i, ey su é zeeli Af ke, Am l nuiti ta- w pelema , ⁵ ta Gee ale nuiti ta-yooi, ta Li an kpein, folo ulazu elei, é zo Baale-Gade,

Ɔ lem n gizei a ,ey su é zeeli Le o-
 Gamate, ⁶ nuiti kpein ti zeini gize yooi zu, é zo Li an,
 é zeeli Miselef te-Mayime, Sid n nuiti kpein. Nà ti
 zu Izelay le nuiti tu . Naa a é ba, naati
 kpein fe Izelay le ya ga kpakutoomai, e elei gè
 ma levei veeni la, ⁷ zooi t i gaa w na, è fe boloda
 taa uug iti zea, ta Manasee ná-bolodai ilazu .»

Zooi aa w vai
 Zulud n folo ulazu elei
⁸ Manasee ná-bolodai ilazu z i ta Lu n ná-
 bolodai, ta Gade n n i, naati ti ta-yooi z l ni.
 Ɔ o GALA ná-boti nui Moize feeni ti ya Zu-
 lud n folo ulazu elei, ⁹ é zo Al w l, zi
 wolai Aalen n laa , ey su é zeeli taa wolai ma,
 é p tugi zaama , é gize n m i kpein ba,
 é zo Meede a, ey su é zeeli Di on, ¹⁰ ta Am l
 nuiti ta-masagi Si on, nii é ni masadai zu
 Ɔ se on, naa ná-taa wolaiti kpein, é zeeli Am n
 nuiti ta- w pelema . ¹¹ É Galaade yooi
 alaagi a, ta Gesuul nuiti ta-yooi, ta Maakate nuiti, ta
 Ɔ lem n gizei, ta Basan kpein é zeeli Saleka, ¹² ta
 W ge ná-masadai kpein Basan yooi zu, nii é ni
 ga Leefa mavofodai ma aa elagi, é masadai ni
 Asetal te ta Edeleyi. Moize zobogi z l ni niima
 masagiti ma, é ti ta-yooi a. ¹³ K l Izelay le
 nuiti ti la ni Gesuul nuiti ta Maakate nuiti kp ni,
 naa a é k a ti zeini Izelay le nuiti saama, zaa aza.

¹⁴ Leevi ná-bolodai ila kpe ka é la ni zou
 z l ni ga n n . K l gala zala aiti, ti ga
 Ɔ o GALAGI Izelay le ná-GALAGI n n i, naa
 a é ga t n i, e elei é woni la t un ma.

Lu n ná-bolodai ná-zooi

¹⁵ Moize Lu n ná-bolodai n n i veeni zea, e elei ta- l ye eiti ti la. ¹⁶ Zooi ti s l ni, é zoni Al w l, zi wolai Aalen n laa , ta taa wolai é p tugi zaama , gize n m i kpein ma Meede a oba , ¹⁷ é li G se on, ta ma laa wolai kpein ti gize n m i ma: Di on, Bam te-Baale, B te-Baale-Meyon, ¹⁸ Yaasa, Kedeem te, Meefaate, ¹⁹ Kiliyatayime, Si ema, Seel te-Gasa aal p tugi ma izei ma, ²⁰ B te-Pey l, Pizega izei a , ta B te-Gayesim te. ²¹ Gize n m i maa laa wolai naati kpein poluma, ti Am l nuiti ta masagi Si on ná-masadai ma yooi kpein s l ni, nii é ni masadai zu G se on. Moize zobogi z l ni Si on ma, ta Madiyan undi iiti, ti oloni Si on , ti zeini zoi zu: Evi, Leek me, Suul, Guul, ta Lee a. ²² Ungaizi nui Balaame, Bey l ná-doun zunui ni naati saama, niiti Izelay le nuiti ti ti aani ga bo a z kp i. ²³ Lu n mavofodaiti ta- w pelema ni ga Zulud n, ta zi la .

Lu n mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la, taa wolaiti ta ma laa goiti.

Gade ná-bolodai ná-zoi

²⁴ Moize Gade ná-bolodai n n i veeni zea, e elei ta- l ye eiti ti la. ²⁵ Nii ti s l ni ga zoi ná ni ga: Yaz l, ta Galaade laa wolaiti kpein, ta Am n nuiti ta-yooi ilazu , é zeeli Al w l, La a letema , ²⁶ é zo G se on, é zeeli Lamate-Misepee, ta Bet nime, é zo Ma anayime, é zeeli De iil w pelema , ²⁷ ta n m i zu, B te-Galame, B te-Nimela, Suk te, ta Safon, G se on masagi Si on ná-masadai ma yooi m tai. Naama yooi kpein é ni zi wolai Zulud n olu . Zulud n ni zou w pelema , nii é folo

liizu elei, ey su é zeeli zi wolai Zeeneezal te
 aa elazu ,l kp ma nu zu .
²⁸ Gade mavofodaiti ta-wolodai n n i ana,
 e elei ta- l ye eiti ti la, taa wolaiti ta ma laa
 goiti.

Manasee ná-bolodai ilazu ná-zooi,
 nii é folo ulazu elei
²⁹ Naa oluma, Moize Manasee ná-bolodai
 ilazu n n i veeni zea, gaa w ti a, elei
 ta- l ye eiti ti la. ³⁰ Zooi ti s l ni, naa ni
 ga Basan, é zo Ma anayime, Basan masagi W ge ná-
 masadai ma yooi kpein, ta Yayiil ná-taa go uul zita
 (60), ti kpein ti uuni ma yooi zu. ³¹ Naa oluma, ti
 Galaade yooi ilazu z l ni, ta Asetal te ta
 Edeleyi, Basan masagi W ge ná-masadai ma laa wolaiti.
 Ti ti p aa w Makiil mavofodaiti ba, Manasee
 ná-doun zunui, elei ta- l ye eiti ti la.
³² Zooi ana, nii Moize feeni Moa e yooi ma
 n m iti su, Zulud n olu elei, Zeeliko letema ,
 folo ulazu elei. ³³ Moize la ni zou veeni
 Leevi mavofodaiti zea. G o GALAGI, Izelay le ná-
 GALAGI a é ga t n i, e elei é boni la ti ma.

14

Kanaan yooi aa w vai
 Zulud n folo liizu elei
¹ W l nii Izelay le nuiti ti s l ni ga t n ,
 Kanaan yooi zu, nii zala a ula nui Eleazaal, ta Nun
 ná-doun zunui Zozuwe, ta boloda l ye eiti ta-
 undi iiti ti feeni ti ya. ² Zou aa w vai ná,
 boloda taa uug i ta ma lukp gi a, naa ni
 ga kpakutoomai, e elei G o GALAGI ma levei
 veeni la Moize ya. ³ Maz l Moize zooi veeni
 niina boloda feleg iti ta ma lukp gi ya, Zulud n

olu elei, folo ulazu elei, é la ni ta veeni Leevi nuiti zea. ⁴ Zoz fe mavofodaiti ti ni ga boloda feleg , Manasee ta Efelayime, k l ti la ni zou veeni Leevi nuiti zea, k ni n ta-laaiti, ta ná maa ooliiti, ta-loganiiti faa zu, ta ta ti- ligiti mak ná. ⁵ Izelay le nuiti ti k ni, e elei G o GALAGI ma levei veeni la Moize ya, ti zoi aa w ni.

Gee el n laai ta ma yooi
vee vai Kal e ya

⁶ Zuda ná-bolodamaiti ti maa u ani Zozuwe a Gilegale. Kal e, Yefunee ná-doun zunui, nii é ni ga Keenize nui, naa ni ma: «È naa w , nii G o GALAGI boni GALA nui Moize ma, r un nà-faa zu, ta un a-vaa zu, si gi zu ade ni la Kad se-Baalenea. ⁷ Gè kona uunaanig (40) z l ni niina, si gi zu G o GALAGI ná-boti nui Moize tè eni la, gè ze e Kad se-Baalenea, gè li zoi zu t fai ma. Gè oluvaawoni ma, ga s ledai zìima . ⁸ K l zunuiti ti ni bà, naati ti nu us iti i te eni. K l r un nà, gè zi ni ga woo iladai G o GALAGI, nà-GALAGI ná-pelei. ⁹ Naama volo ná, Moize niima onai woni, é ma: «Gaamazu, zoi nii è ziaa su, naa a ga n i, wa è-mavofodai, ey su , t zeì è zi woo iladai zu ga G o GALAGI, a-GALAGI ná-pelei.» ¹⁰ Niizu p t , é a ga kona uunaanig maazu l lug (45), si gi zu G o GALAGI ni la Moize , Izelay le ai ma si i wosu te ebai zu, é mà vului mak ga ga ná-minaze egi maa ele. Za, gè kona uul sa a maazu l lug (85) z l ga. ¹¹ Sùlog d , e naama voloi n , yeei Moize tè eni da si i ma, z b i

a d b à k vaa zu, e elei é ni bà
 la naama zi gi zu, nà zoo d gè a li, gè a a.
¹² Niizu, gize yooi naa ve zèa, nii G o GALAGI ma
 minaze egi woni b ma volo ná. Maz l è m nini
 naama voloi n ga Anake mavofodaiti ta ná, taa wolaiti
 ta ná, si igi ti ma. G o GALAGI bà n , nà ti
 , e elei G o GALAGI boni la.»

¹³ Zozuwe tuya looni Kal e , Yefunee ná-
 doun zunui, é Gee el n ve zea ga n n . ¹⁴ Dele
 ana Kal e, Yefunee ná-doun zunui, Keenize nui,
 Gee el n z l ni da ga n n ey su zaa aza,
 t ze i é zi ni ga woo iladai, G o
 GALAGI ná-pelei zu, Izelay le ná-GALAGI. ¹⁵ M ungi,
 Gee el n laaseigi ni ga Kiliyate-Aale a. Aale a
 ni ga zunui nii unfemai ni b gola, Anake
 mavofodaiti saama.

É zo názu ma niina, k i eni zoi zu, ziil igi
 ni ná p .

15

Zuda ná-bolodai ná-zoi

¹ Zoi nii kpakutoomai feeni Zuda ná-bolodai ma
 l ye eiti zea, é zeelini Ed me w pelema
 Sin te ebai zu, l kp ma nu yeezazu .

² Pele ana, ta- w pelema l kp ma
 nu yeezazu , naa liini la Kpolo Wanai
 aa elazu , é ze l kp ma nu yeezazu
 yooi a, ³ é li, é too ma l kp ma nu yeezazu ,
 gize y zu Akela ime, é le e ga Sin ele, é
 l l kp ma nu yeezazu Kad se-Baalenea,
 é le e miná ga G selon ele, é l Adaal, é lati
 Kaalekaa ele, ⁴ é le e naa olu ga Asemon ele, é
 lo Ezipete tu i a, kw pelegi loni Kpolo

Wolai a. Naa a é ga wo- w gil kp ma nu yeezazu .

⁵ Folo ulazu elei, kw pelema ni ga Kpolo Wanai, ey su é ze ti loola a ta Zulud n.

L kp ma nu zu , kw ma zoni kpolo i zuzeizu , nii é ti loola ta Zulud n. ⁶ É l ni ga B te-G'gela ele, é le e B te-Ala a, l kp ma nu zu , é lo k tui a, ti zu ma B an, Lu n ná-doun zunui ta ila daasei kana, ⁷ kw pelema liini De iil, é le e Ak l n m i zu, é li l kp ma nu zu elei Gilegale, é gize y zu Adumime letema , k tu i b , l kp ma nu yeezazu . Naa olu é le e En-Seem se zi ungiti p b , é too ma En-L g le. ⁸ Kw pelegi l ni, é le e ga B ne-Gin me tugi zu ele, Yee use nuiti ta-ize i a , nii é ga Zeeluzal me, l kp ma nu yeezazu . Kw pelegi unt ni gize ma, nii é uuni folo liizu elei, Gin me tugi zu, Lefayime tugi aa elazu , l kp ma nu zu . ⁹ É zo gize unma , é yei, é zeeli N fetoa ungiti ma, é li Efelon gize ma laaiti p pelei, aisa é a li ga Baala ele, nii é ga Kiliyate-Yeyalime. ¹⁰ É zo Baala, kw pelema , é lati folo liizu elei, Seyiil izeiti p pelei, é le e D ize i a , l kp ma nu zu , naa a é ga Kezalon, é yei B te-Seem se, é le e Timena. ¹¹ É ze e miná, é zeeli Ekel n ize a , l kp ma nu zu , é a Sikelon, é le e Baala gize i b , é li Ya eney le, é lo Kpolo Wolai a.

¹² Folo liizu elei ma w ma ni ga Kpolo Wolai laa . Uele ana kw pelema ti ti ni la, é lo zooli a, é veeni Zuda mavofodaiti zea, e elei ta- l ye eiti ti la.

Kal e ná-zooli zo fai
(*Tukp* aale e Nuiti 1:10-15)

¹³ Ti Yefunee ná-doun zunui Kal e n n i veeni zea Zuda mavofodaiti saama, e elei G o GALAGI ma levei veeni la Zozuwe ya: Kiliyate-Aale a, nii é ga Gee el n. Aale a ni ga Anake m m wolai.

¹⁴ Kal e Anake mavofodaiti kp ni: Seesayi nuiti, Ayiman nuiti, ta Talemayi nuiti. ¹⁵ É ze eni miná, é li é De iil nuiti sakpe. M ungi De iil laaseigi ni ga Kiliyate-Seef l. ¹⁶ Kal e ni ma: «Nà doun anzanui Akesa ve naama nui ga anza, nii a Kiliyate-Seef l zakpe, é so.» ¹⁷ Kal e k loin Kenaze ná-doun zunui W teniy le a é ná zoni. Kal e ná-doun anzanui Akesa veeni b ga anza.

¹⁸ Seeliai ma sinigi b , é d ni ga naa, ga naa kpalagi ta vali k Kal e ma. Naa olu, Akesa ilini, é ze e ná-soovalegi ma. Kal e gaaza ani, é ma: «Leeni a w in è ma?»

¹⁹ É goo aa oteni, é ma: «Faan b ! Zi unгаа ve b , maz l zooli è sèi ai su, l kp ma nu yeezazu , naa v .» Kal e zi ungititi feeni b maazu elei, ta buu elei.

Zuda mavofodaiti ta-laaiti

²⁰ Zuda mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la. ²¹ Zuda mavofodaiti ta-laaiti ti ni l kp ma nu yeezazu , Ed me w pelema letegi, naati ti ni ga: Ka esey le, Ed l, Yaguul, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Keed se, Gas l, Itan, ²⁴ Zife, Teel me,

Beal te, ²⁵ Gas l-Gadata, Keliy te-G^o selon, nii é ga Gas l, ²⁶ Amame, Sema, M lada, ²⁷ Gasaal-Gada, G^o semon, B te-Pal te, ²⁸ Gasaal-Suale, Beel-See a, 'Biziy tiya, ²⁹ Baala, Iyime, As me, ³⁰ Elet lade, Kezile, G^o lema, ³¹ Sikelage, Mademana, Sansana, ³² Le ay te, Sile ime, Ay n, ta Limon. Taa wolai lieg i ni ga taa uufeleg maazu taa uug (29), ta ma laa goiti.

³³ Taai niiti ti ni zi la ma n m i zu, naati ti ni ga niiti: Esetaw le, S leya, Asena, ³⁴ Zanoa, En-Ganime, Tapua, Ename, ³⁵ Yaalemute, Adu-lame, Soko, Azeeka, ³⁶ Saalayime, Aditayime, Gedeela, ta Gedeel tayime. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu naanig (14), ta ma laa goiti.

³⁷ Senan, Gadasa, Migedale-Gade. ³⁸ Dileyan, Misepee, Y ketey le, ³⁹ Lakise, B sekate, Egelon, ⁴⁰ Ka on, Laamase, Kitelise, ⁴¹ Gedeel te, B te-Dagon, Naama, ta Makeeda. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu l zita (16), ta ma laa goiti.

⁴² Li ena, Et l, Asan ⁴³ Yifeta, Asena, Nesi e, ⁴⁴ Keyila, Akezi e, ta Maleesa. Taa wolai lieg i ni ga taa uug , ta ma laa goiti.

⁴⁵ Ekel n ta ma laa goiti, ta ma ala aiti, ⁴⁶ taa wolai nii kpein é Ased de oba , ta ma laa goiti, Ekel n ta Kpolo Wolai ti y zu .

⁴⁷ Ased de ta ma laa goiti, ta ma ala aiti, ta Gaza ta ma laa goiti, ta ma ala aiti, ey su é zeeli Ezipete tu i ma, é li Kpolo Wolai laa .

⁴⁸ Gize yooi ma ele geleiti ti ni ga: Samiil, Yatiil, Soko, ⁴⁹ Dana, Kiliyate-Sana, nii é ga De iil, ⁵⁰ Ana e, Esetemo, Anime, ⁵¹ G s n, G^o lon, ta Gilo. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu ila (11), ta ma laa goiti.

⁵² Ala e, Luma, Es yan, ⁵³ Yanume, B te-Tapua, Afeeka, ⁵⁴ Gumeta, Kiliyate-Aale a, nii é ga Gee el n, ta Siy l. Taa wolai lieg i ni ga taa uug , ta ma laa goiti.

⁵⁵ Maon, Kaalem le, Zife, Yuta, ⁵⁶ Zizeley le, Y kedeyame, Zanoa, ⁵⁷ Kay n, Gi ea, ta Timena. Taa wolai lieg i ni ga puug , ta ma laa goiti.

⁵⁸ Gale ule, B te-Suul, Ged l, ⁵⁹ Maalate, B te-An te, ta Eletekon. Taa wolai lieg i ni ga d zita, ta ma laa goiti.

⁶⁰ Kiliyate-Baale nii é ga Kiliyate-Yeyalime, ta La a. Taa wolai lieg i ni ga feleg , ta ma laa goiti.

⁶¹ Te ebai zu geleiti ti ni ga: B te-Ala a, Midin, Sekaka, ⁶² Ni esan, Iil-Meela, ta En-Geedi. Taa wolai lieg i ni ga d zita, ta ma laa goiti.

⁶³ Zuda mavofodaiti ti la ni zooni ti a Yee use nuiti kp , niiti ti ni zeini Zeeluzal me, naati ta d zeini ná zaa aza ta Zuda nuiti.

16

Zoz fe mavofodai ná-zooi

¹ Zoz fe mavofodai ná-zooi é s l ni ga kpaku-toomai, ma w pelei t zeini Zulud n a, Zeeliko oba , folo ulazu elei, zi ungi letema , nii é kp le i veezu taa nuiti zea. É ze eni miná, é l ga gize yooi zu elei, te ebai zu, é li Beet le. ² É ze eni Beet le, é li ga Luze ele, é le e Aaleke nuiti ta- w pelema Atal te ele. ³ Naa olu é yeini folo liizu elei, ga Yafel te nuiti p pelei, ey su B te-G lon ná wu elei, é zeeli Geez l, é lo Kpolo Wolai a. ⁴ Zooi ana, nii é ni ga Zoz fe mavofodaiti t n i, Manasee ta Efelayime.

Efelayime ná-bolodai ná-zooi

⁵ Zooni ta, nii é veeni Efelayime mavofodaiti zea, e elei ta- l ye eiti ti la: Folo ulazu elei, ta- w pelema zoni Atal te-Adaal, é zeeli B te- G lon ná maazu elei. ⁶ É loni Kpolo Wolai a, folo liizu elei. L kp ma nu zu , kw pelema liini ga Mikemetate ele, é lati ga folo ulazu elei, é Taanate-Silo maale e, é li ga Yanoa ele. ⁷ Miná a é yeini ná ga Atal te ele, ta Naalata, é lo Zeeliko a, é il Zulud n a. ⁸ É zoni Tapua, é li folo liizu elei, Kana k tu i b , é lo Kpolo Wolai a. Naa a é ni ga Efelayime mavofodai n n i, e elei ta- l ye eiti ti la, ⁹ é taa wolaiti ba, ta ma laa goiti, niiti ti mak ni ti , Manasee mavofodai ná-zooi zu. ¹⁰ Efelayime nuiti ti la ni zooni ti a Kanaan nuiti kp , niiti ti ni zeini Geez l. Naati ta zeini ti zaama, zaa aza, k l Efelayime nuiti ti boti aagi kpein daani ti unma.

17

Manasee ná-bolodai ilazu ná-zooi,
nii é folo liizu elei

¹ Zooni ta veeni Manasee mavofodai ya, to a é ni ga Zoz fe ná-doun zunu m ungi. Makiil ni ga Manasee ná-doun zunu m ungi, é ga Galaade k , to a é Galaade ta 'Basan yooiti s l ni, Zulud n folo ulazu elei, maz l é ni ga k nu wola. ² Manasee mavofodai z iti ti zooni s l ni, Zulud n folo liizu elei, e elei ta- l ye eiti ti la. A iyez l mavofodaiti ti ta z l ni, ta Geel ke mavofodaiti, ta Aseliy le mavofodaiti, ta Sik me mavofodaiti, ta Geef l mavofodaiti, ta Semida mavofodaiti. Zoz fe ná-doun zunui Manasee mavofodaiti kana, e elei ta- l ye eiti ti la.

³ Manasee wolodamai ta ni ná, daa ga Sel fe ade, doun zunu la ni zea, k ni n anzanu lointi, ti-laaseigiti kaa: Maala, Noa, G' gela, Mileka, ta Tiilesa. Sel fe ade ni ga Geef l ná-doun zunui. K wolani ti ni ga Galaade, ta Makiil, ta Manasee. ⁴ Ná-doun anzanui naati ti aani zala a ula nui Elezaal b , ta Zozuwe, Nun ná-doun zunui, ta kundi iiti, ti ti ma: «G' o GALAGI devei veeni Moize ya, ga é zou ve gi ya, gi-k lointi saama.» Ti zou veeni ti ya, ti-k lointi saama, e elei G' o GALAGI ná-devei ni la. ⁵ Manasee ná-bolodai zou puug z l ni, Galaade ta Basan yooiti ti la naamaaalugi zu, niiti ti Zulud n folo ulazu elei, ⁶ maz l Manasee ná-doun anzanuiti ti zou z l ni ná-doun zunuiti saama. Galaade yooi ma ge ga Manasee ná-doun zunui z iti t n .

⁷ Manasee ná-kw pelema zoni As l ma, é li Mikemetate nii é Sik me letema , é ze e miná, é yei Yamin ele, En-Tapua nuiti p b . ⁸ Tapua yooi ni ga Manasee mavofodaiti t n , k l Tapua taai, nii é ni Manasee kw pelema , miná ni ga Efelayime mavofodaiti t n . ⁹ Kw pelema loni Kana k tu i a nu yeezazu . K l taa wolai niiti ti ni ga k tu i olu elei nu yeezazu , naati ti ni ga Efelayime n n , an ni ti ti ni Manasee yooi ma. Manasee ná-kw pelegi le eni k tu i oba, l kp ma nu zu , é ze i Kpolo Wolai a. ¹⁰ Naa a é k ni, Efelayime ná-zooi liini ga l kp ma elei nu yeezazu , Manasee n n i ma ge li ga l kp ma elei nu zu . Kpolo Wolai ni ga kw ma , folo liizu elei. L kp ma nu zu , é zeini As l

a, folo ulazu elei, é zeí Isakaal a.
¹¹ Manasee taa wola m in m in s l ni alaa
 As l ná-zooi zu ta Isakaal. Ta ga B te-Seyan ta ma
 laa goiti, Yi eleyame ta ma laa goiti, é D l
 alaagi a, ta ná-ko i sa ag iti, niiti ti ga En-
 D l, Taanake, ta Megido, ta ma nu us iti p , ta ma
 laa goiti p . ¹² An naa e, Manasee ná-nuiti ti la
 ni zooni ti a taa wolai naati su nuiti so, Kanaan
 nuiti ti y ni zeini ma yooi zu. ¹³ Si gi zu Izelay le
 nuiti ti z b i z l ni da, ti Kanaan nuiti d ni
 boti aagiti k vai zu, k l ti la ni zooni ti a
 ti .

Ta fai Zoz fe mavofodai ná-zooi a
¹⁴ Zoz fe mavofodaiti ti aani, ti aaza a Zozuwe
 ma, ti ma: «Leeni vaa zu è zooi tago n veai gi
 ya, ga kpakutoomai? Tama G o GALAGI tuya loa
 gi gola, niizu gi wola m in a gola.» ¹⁵ Zozuwe ti
 woo aa oteni, é ti ma: «Ni wo wola m in a
 gola, ni Efelayime ize yooi la m kula a wo a, à
 li Feeleeze nuiti ta-l iti su, ta Leefa mavofodaiti, wo
 ná ta maaza a .» ¹⁶ Zoz fe mavofodaiti
 ti ni ma: «Gaamai e gize yooi la kulaa gi a, naa
 olu k lu wotoloiti ta Kanaan nuiti zea, ti zeini p tugi
 zu, niiti ti B te-Seyan, ta niiti ti logai ba, ta niiti ti zeini
 Zizeley le p tugi zu.» ¹⁷ Zozuwe ni Efelayime nuiti
 ta Manasee nuiti ma, ti ga Zoz fe mavofodaiti: «Wa ga
 nu us iti ti wola m in ai, wo-z b i w l a,
 wo la m v niga zou go n ma. ¹⁸ K l wa gize yooi
 ze e, nii d i ma. Wa maaza a, wo zeí ná p .
 Wa Kanaan nuiti kp , an k lu wotoloiti ta ti ya,
 z b i ti a.»

18

Zooi aa w vai
 boloda l felai z iti ba

¹ Izelay le nuiti ti zoi zogai ma, ti maa olo, ti aal ni ba Silo. Ti GALA daa omi se e l i loni ná. ² Boloda l fela a é y ni Izelay le nuiti saama, niiti ti la ni d t n iz l ni.

³ Zozuwe ni naazu Izelay le nuiti ma: «Yee ala lieleg a d wo k zu faalakobai zu, wo a li, wo a zoi ze e ga w n , nii G o GALAGI, wo-m m wolani ta-GALAGI feai wo ? ⁴ À yeelo zunu sa ag a bolodai ilagilagi zu, nà ti le esu ada. Ta wuze ezu, ti zoi zu iz , ti ta-wolodamai n n i t , ti ná-fai z , ti aa la p b . ⁵ Ta k zu su l fela, ti gaa w a. Zuda a y su ná-kw pelema , l kp ma nu yeezazu . Zoz fe ná-p l ye ei a y su ná-kw pelema , l kp ma nu zu . ⁶ Wa zoi aa w zu su l fela, wo a p ga ma z i. Nà kpakutoomai zu wo , n G o GALAGI da-GALAGI aazu. ⁷ K l Leevi mavofodai la zou n p s l ga gan n wo zaama, maz l G o GALAGI ná-zala a ula vai a é ga t n i. Nii é ga Gade ná-bolodai, ta Lu n ná-bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu , naati ti t n iz l g na, Zulud n olu elei, folo ulazu elei, nii Moize, G o GALAGI ná-boti nui feeni ti ya.»

⁸ Zunuiti ti yeeloni ti a ga ti zoi aa w , naati ti pele zoni. Aisa ti a li, Zozuwe niima leveiti feeni ti ya, é ti ma: «À li, wo zi zoi zu, wo gaa w s i zu, naa olu wo ale ma p b . Silo n a, gè kpakutoomai zu ná wo , G o GALAGI aazu.»

⁹ Zunui naati ti liini, ti zi zoi zu, ti gaa w s i zu, ti k su l fela, e elei taa wolaiti

ti la. Ti aleni ma Zozuwe b , ti- uuzu
Silo. ¹⁰ Zozuwe zooli aa w ni Izelay le nuiti ba
ga kpakutoomai Silo, G o GALAGI aazu, é bolodai
ilagilagi n n i ve zea.

B nzam n ná-bolodai ná-zooli

¹¹ Zooli ma m ungi kpakui looni ma, naa ni
ga B nzam n mavofodaiti ta-wolodai n n i,
e elei ta- l ye eiti ti la. Ná-zooli w gi
ni Zuda ná-bolodai ta Zoz fe mavofodaiti ta-
wolodaiti z zu . ¹² L kp ma nu
zu , ti w gi zoni Zulud n a, é l
Zeeliko oba , l kp ma nu zu ,
é l gize yooli zu folo liizu elei, é li, é il B te-
Av n le ebai a. ¹³ Kw pelema le eni ga
Luze ele, nii daa ga Beet le, l kp ma nu
yeezazu , naa olu é yeini ga Atal te-Adaal ele
gize maazu , nii é B te-G lon ná wu
elei, l kp ma nu yeezazu . ¹⁴ Folo ulazu
elei, kw pelema liini, é lati kpolo i
pelei, é zo gizei a, nii é B te-G lon letema ,
l kp ma nu yeezazu , é li, é lo Kiliyate-Baale
a, nii é ga Kiliyate-Yeyalime, Zuda mavofodaiti ta-laa
wolai. Folo liizu ele w pelegi ana.

¹⁵ L kp ma nu yeezazu elei ma w gi
zoni Kiliyate-Yeyalime a, é liini folo liizu elei
N fetoa ungitu p b , ¹⁶ miná a é yeini ná
gize a , nii é z l ni B ne-Gin me
tugi maazu, Lefayime tugi zu, l kp ma
nu zu . É yeini Gin me tugi zu,
Yee use nuiti ta- ize obu , l kp ma nu
yeezazu , ey su é zeeli En-L g le. ¹⁷ É la-
tini l kp ma elei nu zu , é lo En-
Seem se a, naa olu é lo Gelil te a, gize

y zu Adumime letema . É zo miná, é yeini k tui naa b , nii daa ga B an, Lu n ná-doun zunui ta ila daasei kana. ¹⁸ É le eni gizei obu l kp ma nu zu , nii s l gai Zulud n ma tu n m i maazu, é yeini p tu n m i zu. ¹⁹ É liini B te-G gela oba, l kp ma nu zu , é li, é lo Kpolo Wanaí a ga nu zu elei tosu Zulud n a. L kp ma nu yeezazu ele w pelegi ana.

²⁰ Folo ulazu elei, Zulud n a é ni ga kw ma .

B nzam n mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la, ta ta-w pelema ti é lati ti ma.

²¹ B nzam n mavofodaiti ta-laa wolaiti ti ni ga niiti, e elei ta- l ye eiti ti la: Zeeliko, B te-G gela, Em ke-Kesise, ²² B te-Ala a, Semalayime, Beet le, ²³ Avime, Pala, W fela, ²⁴ Kefaal-Am nayi, W feni, ta Gee a. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu feleg (12), ta ma laa goiti.

²⁵ Ga a n, Lama, Beel te, ²⁶ Misepee, Kefila, M sa, ²⁷ Leek me, Yiilepey le, Taleyala, ²⁸ Seela, El fe, Yee use, nii é ga Zeeluzal me, Gi eate, ta Kiliyate. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu naanig (14), ta ma laa goiti.

B nzam n mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la.

19

Simiy n ná-bolodai ná-zooi

¹ Zooi velesi i kpakui looni ma, naa ni ga Simiy n ná-bolodai n n i, e elei ta- l ye eiti ti la. Ta-yooi ni Zuda n n i zaama . ² Ta-yooi zu laaiti ti ni ga niiti: 'Beel-See a, See a, M lada, ³ Gasaal-Suale, Bala, As me, ⁴ Elet lade, 'Betule, G lema, ⁵ Sikelage, B te-Maaleka te, Gasaal-Suza, ⁶ B te-Le ay te, ta Salu n. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu sa ag (13), ta ma laa goiti.

⁷ Ay n, Limon, Et l, ta Asan. Taa wolai lieg i ni ga naanig , ta ma laa goiti, ⁸ ta taa goiti kpein ti naama laa wolaiti maa oolii zu, ey su é zeeli 'Baalate-'Beel, nii é ga Lamate, l kp ma nu yeezazu yooi zu.

Simiy n mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la. ⁹ Simiy n mavofodai ná-zooi ze eni Zuda nuiti t n i a, maz l Zuda mavofodaiti ta-yooi ti s l ni, gola aa oni ti ma. Naa a é k ni, Zuda ná-zooi Simiy n mavofodaiti maalatini.

Za ul n ná-bolodai ná-zooi

¹⁰ Zooi za asi i kpakui looni ma, naa ni ga Za ul n mavofodaiti ta-wolodai n n i, e elei ta- l ye eiti ti la. Ta-yooi ma w pelema zeelini Salide. ¹¹ É l ni folo liizu elei, Maleyala ele, é zeí Da ees te a, naa olu k tu i nii é yeizu Y keneyame akala . ¹² É zo Salide, é latini folo ulazu elei, Kisel te-Ta l w pelema , é il Da elate a, é l Yafia. ¹³ É ze eni miná, é le e folo ulazu elei ga Gita-Geef l ele ta Ita-Kasin, é lo Limon a, é lati, é zeeli Neya. ¹⁴ L kp ma nu zu , kw pelema latini, é li Ganaton, é lo Yifeta-Ele

tugi a. ¹⁵ É Katate a, ta Na alale, ta Simelon, ta Yideyala, ta B teley me. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu feleg (12), ta ma laa goiti.

¹⁶ Za ul n mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la, taa wolaiti ta ma laa goiti.

Isakaal ná-bolodai ná-zooi

¹⁷ Zooi naanisi i kpakui looni ma, naa ni ga Isakaal mavofodaiti ta-wolodai n n i, e elei ta- l ye eiti ti la. ¹⁸ Ta-yooi zu laaiti ti ni ga niiti: Yizeley le, Kezul te, Sun me, ¹⁹ Ğafalayime, Siyon, Ana alate, ²⁰ La ite, Kisiyon, A se, ²¹ Leem te, En-Ganime, En-Ĝada, ta B te-Pas se. ²² Ta- w pelema loni Ta l a, Sa asima, ta B te-Seem se, é lo Zulud n a. Taa wolai lieg i ni ga puug maazu l zita (16), ta ma laa goiti.

²³ Isakaal mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la, taa wolaiti ta ma laa goiti.

As l ná-bolodai ná-zooi

²⁴ Zooi l lusi i kpakui looni ma, naa ni ga As l mavofodaiti ta-wolodai n n i, e elei ta- l ye eiti ti la. ²⁵ Ta-yooi zu laaiti ti ni ga niiti: Ğ lekate, Ğali, Beet n, Akesafe, ²⁶ Alameel ke, Ameade, Miseyale. Folo liizu elei ta- w pelema zeini Kaalem le a, ta Si l-Li enate. ²⁷ Naa olu, folo ulazu elei, é latini ga B te-Dagon ele, é lo Za ul n yooi a, ta Yifeta-Éle tugi, é li l kp ma nu zu elei, é zeeli B te-Em ke ta Neyiy le, é loni Ka ule a nu zu, ²⁸ E elon ele, ta Le e, ta Ğamon, ta Kana, ey su é zeeli Sid n wolai ma. ²⁹ Kw pelema lati m n Lama ele, é lo Tiil taa wolai a si igi ma, Ğ za ele, é li, é lo Kpolo

Wolai a, ga Akezi e yooi pelei, ³⁰ é Uma
a, ta Af ke, ta Le e. Taa wolai lieg i ni ga
puufeleg maazu feleg (22), ta ma laa goiti.

³¹ As l mavofodaiti ta-wolodai n n i ana,
e elei ta- l ye eiti ti la, taa wolaiti ta ma laa
goiti.

N fetali ná-bolodai ná-zooi

³² Zooi l zitasi i kpakui looni ma, naa ni ga
N fetali mavofodaiti ta-wolodai n n i, e elei
ta- l ye eiti ti la. ³³ Ta- w pelema zeelini
Geel fe z li, é zo Saananime s ne gului, ta Adami-
Neek e, ta Ya eney le, é zeeli Lakume, é lo Zu-
lud n a. ³⁴ É latini folo liizu elei, ga Azen te-
Ta l ele, é ze e miná, é li, é lo Guk ke a, é ze
Za ul n yooi a ga nu yeezazu elei, é lo As l yooi
a folo liizu elei, ta Ye uda, Zulud n ni ga folo
ulazu elei. ³⁵ Taa wolaiti si igi ni ti ma, naati
ti ni ga: Sidime, S l, Gamate, Lakate, Kineel te,
³⁶ Adama, Lama, Gas l, ³⁷ Keed se, Edeleyi, En-
Gas l, ³⁸ Yileyon, Migedale-Ele, G l me, B te-
Anate, ta B te-Seem se. Taa wolai lieg i ni ga
puug maazu taa uug (19), ta ma laa goiti.

³⁹ N fetali mavofodaiti ta-wolodai n n i ana,
e elei ta- l ye eiti ti la, taa wolaiti ta ma laa
goiti.

Dan ná-bolodai ná-zooi

⁴⁰ Zooi l felasi i kpakui looni ma, naa ni ga
Dan mavofodaiti ta-wolodai n n i, e elei ta-
l ye eiti ti la. ⁴¹ Ta-yooi zu laaiti ti ni ga
niiti: S leya, Esetaw le, lil-Seem se, ⁴² Saala in,
Ayalon, Yitela, ⁴³ Elon, Timenata, Ekel n, ⁴⁴ Eletekee,

Gi eton, Baalate, ⁴⁵ Ye ude, Benee-Belake, Gate-Limon, ⁴⁶ Yaalekon i, ta Lakon, é zooi a, é Zafa letema .

⁴⁷ Dan mavofodaiti ti alani ta-yooi ma. Dan mavofodaiti ti l ni naazu, ti k i Lees me a. Ti v nini taai naa ma, ti su nu us i p pa ga bo a z kp i, ti se egat n , ti zeiná. Ti ti-m m wolai Dan laaseigi ni Lees me a.

⁴⁸ Dan mavofodaiti ta-wolodai n n i ana, e elei ta- l ye eiti ti la, taa wolaiti ta ma laa goiti.

Timenate-Seela laai
vee vai Zozuwe ya

⁴⁹ Si gi zu Izelay le nuiti ti eni la ga zooi aa w a, ti kw giti da, ti zooi ta veeni Zozuwe , Nun ná-doun zunui, é ga n n i ti zaama. ⁵⁰ E elei G o GALAGI ná-devei ni la, taa wolai é yiimaze eni la, naa a ti feeni zea, Timenate-Seela, nii é ni Efelayime ize yooi zu. É taai naa loni olu, é zeiná.

⁵¹ Zooiti kana, niiti zala a ula nui Eleazaal, ta Nun ná-doun zunui Zozuwe, ta p l ye e undi iiti ti Izelay le wolodaiti su, ti gaa w ni ga kpakutoomai, G o GALAGI aazu, Silo, GALA daa omi se e l i laa . Pele ana ti zooi aa w vai aa elani la.

20

Maa ela wo taa l zitaiti
(Gaalus i 35:9-34;

T S i Velesi 4:41-43;
19:1-13)

¹ G o GALAGI ni Zozuwe , é ma:
² «B Izelay le nuiti p , è ti ma: «À taaiti
kp t ga maa ela laaiti, nii gè ma

vai woni wo ma ga Moize maa ele. ³ Nu aa nui nii a nu aana, é la gaa ilini ma, é ga te ezea vaa n , to a zoo é ela, é li ná. To a ga wo- elazu , amai otokula nui a. ⁴ Nu aa nui a ela, é li ma laai ta ila su, to a lo si ida , é ná-fai l ga taa undi iiti. Naati ta yeezei bu, é y ti b taazu , ti ada ve zea, a y ná. ⁵ Namai otokula nui a il na polu, ti la nu aa nui vea zea. Maz l é la gaa ilini ma, é a sei i a, é la ni ga naa zili nu p l ma zu. ⁶ To a y naama laazu , ey su é ula k l ma nu us iti gaazu, ti ná-tukp i aale e, aa ey su zala a ula undi i wolai, nii é botii zu naama yee alai, naa za. Naama zi gi zu a nu aa nui a ale ma la ná- p l i wu, ná-taazu , é elani, é ze e ná.»

⁷ Ti yimaze eni ga Keed se, taai nii é Galilee, N fetali ize yooi zu, ta Sik me, nii é Efelayime ize yooi zu, ta Kiliyate-Aale a, nii é lolisu alaa ga Gee el n, é Zuda ize yooi zu. ⁸ Zulud n olu , Zeeliko folo ulazu elei, ti yeeloni Bees l a, é z l ni te ebai maazu, Lu n yooi zu, ta Lam te, nii é Galaade, Gade yooi zu, ta G lan, nii é Basan, Manasee yooi zu. ⁹ Taaiti kana, ti yeeloni ti a, ti ga maa ela laaiti, Izelay le nuiti b , ta seik ma nuiti ta ti zaama, nu-o-nu nii a nu aana, é la gaa ilini ma, naa a zoo é ela, é li ná, amai otokula nui la pa, aisa é a ula k l ma nu us iti gaazu, ná-tukp i aa ale e.

21

Leevi nuiti ta-laa wolaiti

¹ Leevi nuiti ta- l ye e undi iiti ti aani zala a ula nui Elezaal b , ta Nun ná-doun zunui Zozuwe, ta Izelay le wolodai z iti ta- l ye e undi iiti, ² Silo, Kanaan yooi zu. Ti ni ti , ti ma: «G o GALAGI devei veeni Moize ya, ga taaiti ti ve gi ya, ga gi zeí ti zu, ta ti-maa ooliiti, gá-loganiiti ta laamiizu ná.» ³ Izelay le nuiti ti taai tanigaa ze eni ta-yooiti su, ta ti-maa ooliiti, ti fe Leevi nuiti zea, e elei G o GALAGI ná-devei ni la.

⁴ Kpakutoomai zolooni m unpa su Ke ate mavofodaiti ta- l ye eiti ma. Ti zaama, Leevi nuiti ti ni ga zala a ula nui Aal n mavofodaiti, naati ti taa puug maazu sa ag (13) z l ni kpakutoomai zu, niiti ti Zuda, Simiy n, ta B nzam nni ta-wolodaiti ta-yooiti su. ⁵ Ke ate mavofodai z iti ti taa puug z l ni kpakutoomai zu, Efelayime ná-bolodai ná-zooi zu, ta Dan ná-bolodai ná-zooi zu, ta Manasee ná-bolodai ilazu ná-zooi zu.

⁶ G leson mavofodaiti ti taa puug maazu sa ag (13) z l ni kpakutoomai zu, Isakaal ná-bolodai ná-zooi zu, ta As l ná-bolodai ná-zooi zu, ta N fetali ná-bolodai ná-zooi zu, ta Manasee ná-bolodai ilazu ná-zooi zu, nii é zeini 'Basan yooi zu.

⁷ Melali mavofodaiti, e elei ta- l ye eiti ti la, ti taa puug maazu feleg (12) z l ni Lu n ná-bolodai ná-zooi zu, ta Gade ná-bolodai ná-zooi zu, ta Za ul n ná-bolodai ná-zooi zu.

⁸ Izelay le nuiti ti naama laaiti ta ti-maa ooliiti feeni Leevi nuiti zea ga kpakutoomai, e elei G o GALAGI ma levei veeni la Moize ya.

Ke ate mavofodai ná-taa wolaiti

⁹ Zuda ná-bolodai ná-zooi zu, ta Simiy n ná-bolodai ná-zooi zu, taai niiti ti ti veeni naati zea, ti-laaseigiti kaa,

¹⁰ti ni ga Ke ate ná-p l ye eiti t n ,Aal n mavofodaiti saama, Leevi ná-bolodai zu. Maz l tiya a kpakutoomai ti zoni m unpa. ¹¹Ti Kiliyate-Aale a veeni ti ya, nii é ga Gee el n, Zuda ize yooi zu, ta maa oolii. Aale a ni ga Anake k . ¹²K l kpalagiti ta taa goiti ti ilini ma laai a, naati ti veeni Yefunee ná-doun zunui Kal e ya ga n n . ¹³Taai niiti ti veeni zala a ula nui Aal n mavofodaiti zea, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga: Gee el n, taai naa ni ga nu aa nuiti maa elazu ta, Li ena, ¹⁴Yatiil, Esetemoa, ¹⁵G lon, De iil, ¹⁶Ay n, Yuta, é B te-Seem se a. Taa wola taa uug ana, ti s l ni Zudani ta Simiy n ta-wolodaiti ta-yooi zu. ¹⁷Taai niiti ti ti z l ni B nzam n ná-bolodai ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga: Ga a n, ta Gee a, ¹⁸é Anat te a, ta Alemon, taa wola naanig . ¹⁹Taa wolai lieg i zala a ula nuiti Aal n mavofodaiti ti s l ni, é ni ga taa wola puug maazu sa ag (13), é ti-maa ooliiti ba.

²⁰Leevi nuiti ti ga Ke ate mavofodai z iti ta- l ye eiti, naati ti taa wolaiti s l ni ga kpakutoomai, Efelayime ná-bolodai ná-zooi zu. ²¹Taai niiti ti ti z l ni, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga: Sik me, taai naa ni ga nu aa nuiti maa elazu ta, Efelayime ize yooi zu, naa Geez l a, ²²ta Ki esayime, é B te-G lon a, taa wola naanig . ²³Taai niiti ti ti z l ni Dan ná-bolodai ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga: Eletekee, ta Gi eton, ²⁴ta Ayalon, é Gate-Limon a, taa wola naanig . ²⁵Taai niiti ti ti z l ni Manasee ná-bolodai ilazu ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga: Taanake, é Gate-Limon a, taa wola feleg . ²⁶Taa wolai lieg i

Ke ate mavofodai z it i t i s l ni, é ni ga taa
wola puug , é ti-maa ooliiti ba.

G lesome mavofodai ná-taa wolaiti
²⁷ Leevi l ye eiti ti ga G lesone mavofodaiti,
taai niiti ti ti z l ni Manasee ná-bolodai ilazu
ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga: G lan,
nii é Basan yooi zu, taai naa ni ga nu aa nuiti
maa elazu ta, é Beesetela a, taa wola
feleg . ²⁸ Taai niiti ti ti z l ni Isakaal ná-bolodai
ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga: Kisiyon,
ta Da elate, ²⁹ ta Yaalemute, é En-Ganime a,
taa wola naanig . ³⁰ Taai niiti ti ti z l ni As l
ná-bolodai ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni
ga: Miseyale, A edon, ³¹ G lekate, é Le e
a, taa wola naanig . ³² Taai niiti ti ti z l ni
N fetali ná-bolodai ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati
ti ni ga: Keed se, nii é Galilee yooi zu, taai naa
ni ga nu aa nuiti maa elazu ta, ta Gam te-
D l, é Kaaletan a, taa wola sa ag . ³³ Taa
wolai lieg i G lesone mavofodaiti ti s l ni, é
ni ga taa wola puug maazu sa ag (13), é
ti-maa ooliiti ba.

Melali mavofodai ná-taa wolaiti

³⁴ Taai niiti ti ti veeni Leevi ná-p l ye ei m taiti
zea, ti ga Melali mavofodaiti, Za ul n ná-bolodai
ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati ti ni ga:
Y keneyame, Kaaleta, ³⁵ ta Dimena, é Na alale
a, taa wola naanig . ³⁶ Taai niiti ti ti z l ni
Lu n ná-bolodai ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti, naati
ti ni ga: Bees l, Yaasa, ³⁷ ta Kedeem te, é
Meefaate a, taa wola naanig . ³⁸ Taai niiti ti ti
z l ni Gade ná-bolodai ná-zooi zu, ta ti-maa ooliiti,
naati ti ni ga: Lam te, nii é Galaade yooi zu, taai

naa ni ga nu aa nuiti maa elazu ta, ta Ma anayime, ³⁹ ta G se on, é Yaz l a, taa wola naanig . ⁴⁰ Taa wolai lieg i Melali mavofodaiti ti s l ni kpakutoomai zu, ti ga Leevi ná-p l ye ei m taiti, é ni ga taa wola puug maazu feleg (12).

⁴¹ Taa wolai lieg i Leevi nuiti ti s l ni, Izelay le nui z iti saama, é ni ga taa wola uunaanig maazu l sa a (48), é ti-maa ooliiti ba. ⁴² Taa wolai naa ilagilagi p , zoi ni maa oolii zu, pele ana é ni la, é lo taa wolai naati kpein ba.

GALA ge ná-minaze egi laazeeli vai

⁴³ Dele ana G o GALAGI zoi kpein feeni la Ize- lay le nuiti b , nii é ma onai woni ti-m m wolani b . Ti se eni ga t n , ti zeí ná. ⁴⁴ GALA ge doo ogi veeni ti ya ta-you w ma ti p , e elei é ma onai woni la ti-m m wolani b . Ti zili nu n p ge la v nini ti ma, é ni ti a, ti pil s l ti zili nuiti kpein ma, ta la loni ti lu . ⁴⁵ Faan i kpein G o GALAGI ma minaze eni ga é k Ize- lay le nu us iti b , ele ana naa p daazeelini la, tan p su aka la ni y ni.

22

Bolodai niiti ti zeini

Zulud n folo ulazu elei

¹ Zozuwe Lu n zunuiti tolini ta Gade zunuiti, ta Manasee ná-bolodai ilazu ma zunuiti, ² é ti ma: «Wo naa kpein k , nii G o GALAGI ná- boti nui Moize ma levei veeni wo ya, wo olo nà-devei kpein b . ³ Wo la ete eni wo- leaiti ba si n p su, ey su zaa aza, wo devei naa zog , wo zi la, nii G o GALAGI wa-GALAGI feeni wo

ya. ⁴ Niizu, G o GALAGI wa-GALAGI doo o fea wo-leaiti b , e elei é boni la ti ma. À pele zona, wo li wa-ze e otaiti bu, wa-yooi zu, nii G o GALAGI ná-boti nui Moize feeni wo ya ga w n , Zulud n olu elei. ⁵ À dama, wo zi ga devei, wo t gi zo, nii G o GALAGI ná-boti nui Moize feeni wo ya. À G o GALAGI wa-GALAGI n , wo zi ga ná-peleiti kpein, wo ná-deveiti so, wo zi la, wo ili t un ba, wo d bi ga wo-yiima p , ta wo-y nvui p .»

⁶ Zozuwe tuya looni ti , é ti il , ti li ta-laaiti su. ⁷ Moize zou veeni Manasee ná-bolodai ilazu ya ga n n , Basan yooi zu. Z ma lukp gi n n ma yooi z l ni Zulud n folo liizu elei, ti zeí ná ta ti-leaiti. Si gi zu Zozuwe ti il ni da, ga ti li ta-ze e otaiti bu, é tuya looni ti , ⁸ é ti ma: «À ale ma, wo li wa-ze e otaiti bu ga naavolo wolaiti, ta togani ulu golaiti, ta wali m inm in gola, ta zanugi, ta k lu igi, ta k lui, ta se eiti. Wa wo-leaiti, à k zoganii aa w a, nii wo kulaai wo zili nuiti zea.»

⁹ Lu n ná-bolodai, ta Gade ná-bolodai, naa Manasee ná-bolodai ilazu a, naati ti ze eni Izelay le nuiti p b Silo, Kanaan yooi zu, ti ale ma Galaade yooi zu, zoonii ti s l ni ga t n Moize ya, G o GALAGI ná-devei zu.

Zala a ulazu ,
é ni Zulud n olu elei

¹⁰ Si gi zu ti zeelini la Zulud n laa , ti ni d Kanaan yooi zu ele, Lu n ná-bolodai, ta Gade ná-bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu , ti zala a ulazu loni zi la , gola maayikini.

¹¹ Izelay le nui z iti ti m nini ga Lu n ná-bolodai,

ta Gade ná-bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu ,
ti zala a ulazu log Zulud n laa , Kanaan
yooi zu ele, Izelay le nui z iti koba elei.

¹² Izelay le nui z iti ti m nigai ma, ti kpein ti
aal ni ba Silo, ti a li ga k i ti laal ma.

¹³ Ti zunuiti te eni Lu n ná-bolodai b , ta
Gade ná-bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu ,
Galaade yooi zu. Nuiti ti ti le eni, ta ni ga Finease,
zala a ula nui Eleazaal ná-doun zunui, ¹⁴ kundi i
puug ni ba, boloda ila kundi i ila. Ti p
ti ni ga kundi ii ta- l ye eiti bu, Izelay le
wolodamaiti su.

¹⁵ Ti liini Lu n ná-bolodai b , ta Gade ná-
bolodai, ta Manasee ná-bolodai ilazu , Galaade yooi
zu, ti ni ti , ti ti ma: ¹⁶ «W l nii
a G o GALAGI ná-nu us iti ti boga: Lee vaa
zu wo woo aladai zu, wo wuze e Izelay le ná-
GALAGI laal ma? Lee vaa zu wo ze ezu G o
GALAGI olu niizu? Maz l wa zala a ulazu
lona za, wo la wuze eni G o
GALAGI laal ma aa? ¹⁷ Ade faa aaza gola
ni Pey l, de la d eni ga ade naa ma
zaa aza, an nii é kp l i laani de ma. Naa la kulani
aa? ¹⁸ Wa ga oluave za G o GALAGI a! Ni
wa wuze ena za G o GALAGI laal ma, lina,
zii a ula Izelay le nu us i kpein ma. ¹⁹ Zooi
nii feai wo ya ga w n , ni naa z wo
aazu, à a naama yooi zu, nii é ga G o GALAGI
n n i, é seizu t ai ná, wo ze gi
zaama. K l à mina wuze e G o GALAGI
laal ma, à mina wuze e gi laal ma, wo a
zala a ulazu lo, é ula G o GALAGI
da-GALAGI n n i olu. ²⁰ Si gi zu Zeela ná-doun
zunui Akan faa aaza golai ni la, é il aniiti
ba, niiti G o GALAGI maa i ni ti a,

é ti ze eni, Izelay le nu us iti kpein ti Ɔ o
 GALAGI ná-zii aawanai z l ni, wo naa zu w
 ga pag . T ıla ta ni de, undaa a ılı ná-faa
 i vaa zu.»

²¹ Lu n ná-bolodai, ta Gade ná-bolodai, ta Man-
 asee ná-bolodai ilazu , naati ti Izelay le wolodai
 z iti ta- undi iiti goo aa oteni, ti ti ma:
²² «Ɔ o GALAGI, GALAGI ala la ná, ungo
 GALAGI ala la ná, Ɔ o GALAGI naa w !
 Izelay le alaa ka kw ! Ni kpaka faa a gi k ai
 ma, aa woo alada vaa, é mina gi izo za voloi!
²³ Ni gi zala a ulazu log , nii a k gi ze e
 Ɔ o GALAGI a, gi a a gala zala aiti kula
 ná, ta veb aniiti, ta ziil i zala aiti, Ɔ o GALAGI
 i gi zakpe! ²⁴ K l a-o, naa laade! Gi
 nii , gi oozu ilini, gi a isi ga lina
 a lina, wo-mavofodaiti ti mina gi-mavofodaiti
 ma: «Lee faama a é wo y zu, wa Ɔ o
 GALAGI, Izelay le ná-GALAGI? ²⁵ Lu n ná-bolodai,
 ta Gade ná-bolodai, Ɔ o GALAGI i la Zu-
 lud n ni ga kw pelema ade y zu
 aa? W n la Ɔ o GALAGI ná-faiti su!» Wo-
 mavofodaiti ta ga za u, gi-mavofodaiti ti ete e
 Ɔ o GALAGI l bi vai a. ²⁶ Naa a é k ni,
 gi ma: «Ade zala a ulazu lo.» É
 la ga gi a gala zala a ulazu ná, aa zala a
 iligaa, ²⁷ é n ga zeele vaa ade y zu, ta
 ade-mavofodaiti z zu, ada ze ena ná, gi Ɔ o
 GALAGI l bi vai t i aazu, ga gá- ala
 zala aiti, ta gá-yiil i zala aiti, ta gá-zala a iligiti.
 Nii gi p ga é mina , naa aga, yeeta, wo-mavofodai
 mina g n i ma: «Wa-vaa la Ɔ o GALAGI ná-
 faa zu!» ²⁸ Gi ni ma, ni yeeta ta naama i wona
 gi ma, aa gi-mavofodaiti ma, gá ti woo aa ote, gi

ti ma: «À Ğ o GALAGI ná-zala a ulazu ma zii t , nii gi-m m wolani ti kp t ni, é la ga gala zala aiti ti a a ula ná, aa zala a iligaa, k l é ga zeelei ade y zu.»²⁹ Naa maa ooza gi a, gi a wuze e Ğ o GALAGI laal ma, gi a oluave Ğ o GALAGI a za, gi a zala a ulazu lo, gi a a gala zala aiti kula ná, ta veb aniiti, ta zala a iligiti, gi a ud Ğ o GALAGI, gá-ĞALAGI ná-zala a ulazu maazu, nii é seizu akala .»

³⁰ Si gi zu zala a ula nui Finease ta kundi iiti, ta p l ye e undi iiti, ti naama woozu ula gooiti kpein m nini da, nii Lu n ná-nuiti ti boni ta Gade ná-nuiti, ta Manasee ná-nuiti, ti yiil ini. ³¹ Zala a ula nui Elezaal ná-doun zunui Finease ni Lu n ná-nuiti ma, ta Gade ná-nuiti, ta Manasee ná-nuiti: «Gi kw ga za ga Ğ o GALAGI a ade zaama, t ze wo la woo alada vaa ni Ğ o GALAGI laal ma. Wo la Izelay le nuiti d ni Ğ o GALAGI yeezu, é a faa u ga tiye.»

³² Zala a ula nui Elezaal ná-doun zunui Finease ta kundi iiti, ti ze eni Lu n ná-nuiti p b , ta Gade ná-nuiti, Galaade yooi zu. Ti aani Kanaan yooi zu, Izelay le nuiti p b , ti oluvaawo. ³³ Poluvaawogi naa Izelay le nuiti ziil ini, ti GALA mama, ti la m ni faa woni ga ti a li, ti a k Lu n ná-nuiti ba, ta Gade ná-nuiti, ti a zooi naa olo olo, nii ti zeini su. ³⁴ Lu n ná-nuiti ta Gade ná-nuiti ti daaseigi ni zala a ulazu naa a, ga «zeelei,» maz l ti ni ma: «To a ga zeelei ade y zu ga Ğ o GALAGI ila kpe ka é ga GALAGI.»

23

Zozuwe ná-falima woo aa elagiti

¹ Kona m inm in ge le eni, G o GALAGI doo ogi veai ma Izelay le nuiti zea, é ti ula ti zili nuiti zea, niiti ti ni ti-maa oolii zu. Zozuwe wola l za ani niina. ² Zozuwe Izelay le nuiti kpein tolini, ta- wolaiti, ta- undi iiti, ta-lukp aale e nuiti, ta- nu undi iiti. É ni ti ma: «Gè wola l za aga. ³ W un, wo naa kpein kaa, nii G o GALAGI wa-GALAGI k ni ga zii iligiti, wa-vaa zu. Maz l G o GALAGI wa-GALAGI a é k i ni wo . ⁴ W l , gè zooli veeni wo ya ga kpakutoomai, e elei wa-wolodaiti ti la, zii naati ti zo fai y gai oluzu, ta ziiti kpein gè ti-ma zuwu aale eni, é zo Zulud n a, ey su é zeeli Kpolo Wolai ma, folo liizu elei. ⁵ G o GALAGI wa-GALAGI ti laa ili, ti maa ooza wo a, é ti wo lu , wa ta-yooi ze e ga w n , e elei G o GALAGI wa-GALAGI boni la wo ma.

⁶ «À aa a ga z b i p , wo naa kpein so, wo zi la, nii s ai, Moize ná-t s i zu, wo mina ze e ba ga yeezai, aa ga i. ⁷ À mina zupu, wa zii niiti ti y gai wo zaama. À mina ta- alagiti daasei bo. À mina ta wo wa- ona wo faiti su. À mina ti l bi. À mina n k ti wu. ⁸ K l à ili G o GALAGI wa-GALAGI a, e elei wo k zu la zaa aza.

⁹ «Naazu G o GALAGI a nu us m inm ingiti kp wo lu , niiti ti z b i wola w l ai, ey su za zeeli, nu n p ge la d loni wo lu , é a zoo wo la. ¹⁰ Wo zaama, nu ilagi ni nu waagilagi (1 000) zu, maz l G o GALAGI wa-GALAGI ni k i zu wo ,

e elei é boni la. ¹¹ À dama ga gola, à
 Ɔ o GALAGI wa-ƆALAGI n .
¹² «Maz l ni wa oluavena t un ba, wo ili
 ziiti ba, ti d wo zaama, wo vulu ma wa
 tiye, ni wa zupuna wa tiye, ¹³ à su w ga Ɔ o
 GALAGI wa-ƆALAGI la y ga zii niiti kp zu wo lu ,
 k l ta wo ga tum i, ta balii, ta kpak i
 é wo lo azu, ta aingi é wo- aazu , ey su wo
 undaa ili zou ag i zu, nii Ɔ o GALAGI wa-
 ƆALAGI feeni wo .

¹⁴ «N un nà, nà ga a zaazu. Niizu à su w
 ga pag wo-yiima ta wa- isi i zu, ga Ɔ o
 GALAGI wa-ƆALAGI ná-minaze e kp ag iti ma
 wooi gila kpalaa su aka la y ni. Ti p daazeeli
 wo , gila kpalaa su aka la y ni. ¹⁵ E elei
 Ɔ o GALAGI wa-ƆALAGI ná-minaze e kp
 ag iti boni la wo ma, ti laazeeli wo , to a
 maan vaiti daazeeli wo laal ma, ey su é
 wo-ma zuwu aale e, wo ula zou ag i a, nii
 é feai wo . ¹⁶ Ni wa minaze egi olo olona, nii
 Ɔ o GALAGI wa-ƆALAGI boni wo , wo li, wo
 a gala kiligiti d bi, wo a n k ti wu, Ɔ o
 GALAGI a yii aawana wo ma, to a wo ula zou
 ag i naa a, nii é feai wo , wo undaa ili.»

24

Gaal ba aa elagi ti boni Sik me

¹ Zozuwe Izelay le wolodamaiti kpein gaal ni ba
 Sik me. É Izelay le wolaiti tolini, ta kundi iiti,
 ta tukp aale e nuiti, ta k nu undi iiti.
 Ti loni GALA gaazu.

² Zozuwe ni nu us iti kpein ma: «Ɔ o
 GALAGI, Izelay le ná-GALAGI wooi aa: «Su ooza

gola, wo-m m wolani, Teela , A alaame ta Na lni ti- , naati ti zeini zi wolai Ufelate olu ele yooi zu, ti ni gala kiligiti d bizu. ³ Gè wo-m m wola A alaame ze eni zi wolai Ufelate olu ele yooi zu. Gè zi ni la Kanaan yooi zu ná p . Gè mavofodai m inni gola, gè Izaake ve zea ga doun zunui. ⁴ Gè Zak e ta Ezawu veeni Izaake ya. Gè Seyiil ize yooi veeni Ezawu ga n n . Zak e ta ná-doun zunuiti ti liini Ezipete yooi zu.

⁵ « ‹Su oozaai ma, gè Moizeni ta Aal n le eni, gè maan vaa m inm in daa Ezipete yooi ma, naa oluma gè wo ula ná. ⁶ Gè wo-m m wolani kulani Ezipete yooi a, wo zeeli kpolo i ma. Ezipete nuiti ti il ni wo-m m wolani polu ga wotoloiti, ta soo iz zala usuiti, ti zeeli Seeli Kpolo i b . ⁷ Wo-m m wolani ti kpeei looni gòizu. Gè kpidii l ni wo y zu wa Ezipete nuiti, gè kpolo i aa ale ma, gè pu ti ma, é ti maal u. Wo naa kpein su w ga pag , nii gè k ni ga Ezipete nuiti. Wo y ni zeini te ebai zu, ey su su ooza.

⁸ « ‹Gè liini ga woye Am l nuiti ta-yooi zu, niiti ti zeini Zulud n olu elei, folo ulazu elei. Ti k i ni wo a, k l gè zobogi veeni wo , wo pil s l ti ma. Wo ta-yooi ze eni ga w n , gè ti olo oloni wo lu . ⁹ Sip l ná-doun zunui 'Balake, Moa e masagi wuze eni, é Izelay le zakpe. É 'Bey l ná-doun zunui 'Balaame lolini, ga é wo voovo. ¹⁰ K l gè la ni k ni, gè a woilo 'Balaame wooi ma, tuyai a é tooni wo . Gè wo ulani Balake yeezu.

¹¹ « ‹Wo Zulud n maazu ud ni, wo a Zeeliko. Naama laa wolai zu nuiti ti wo zakpeni, gè zobogi ve wo , wo pil s l ti ma. Pele n ana wo

s l ni la Am l nuiti ma, ta Feeleeze nuiti, ta Kanaan nuiti, ta G te nuiti, ta Giilegase nuiti, ta Geeve nuiti, ta Yee use nuiti. ¹² Gè kaogiti te eni wo lu , ti Am l nuiti ta-masa feleg i t iti kp ni wo lu , ti ti maa ooza wo a, wa-wo a z kp i aa wa-m in laade, wo a ti la. ¹³ Gè zoi veeni wo , nii wo la tii ni ma, ta taa wolaiti wo la ti loni, wo zeizu ti zu, ta leez n eleiti, ta wolive wuluiti, niiti wo la ti ziinni, k l wo ma waaiti miizu.» »

Izelay le nuiti ti yiimaze e vai
ga G o GALAGI l bi vai

¹⁴ Zozuwe ni ti ma: «Niizu, à lua G o GALAGI a, wo d bi ga s ledai ta woo iladai. À gala kiligiti kula zaama, niiti wo-m m wolani ti ni ti l bizu zi wolai Ufelate olu elei ta Ezipete yooi zu. À G o GALAGI l bi. ¹⁵ Ni é la n ni wo ga wo G o GALAGI l bi, à yiimaze e za ga galagi naa, nii wa d bi, aa naati niiti wo-m m wolani ti ti l bini zi wolai Ufelate olu ele yooi zu, aa Am l nuiti ta- alagiti, niiti wo zeini ta-yooi zu. Nà-o, nà-p l ye ei-yo, gá G o GALAGI l bi.»

¹⁶ Nu us iti ti goo aa oteni, ti ma: «Naama isi i maa ooza gi a, gi a l G o GALAGI a, gi a gala kiligiti d bi! ¹⁷ Maz l G o GALAGI, gá-GALAGI a é gi ulani Ezipete yooi a, gá gi-m m wolani, zoi nii gi ni su ga du iti. É poo golaiti k ni gi aazu, é gi mak ni pelei zu, kpein gi zi ni ná, ta nu us iti kpein saama, niiti gi ta-yooi maazu ud ni. ¹⁸ G o GALAGI a é nu us iti kpein kp ni gi lu , ma un ge da ma m ga Am l nuiti ti ni zeini

zooi t i su. Gá alaagi, gá G o GALAGI l bi, maz l to a ga gá-GALAGI.»

¹⁹ Zozuwe ni nu us iti ma: «Wo la zooga wo a G o GALAGI l bi, maz l GALAGI e adegai, GALAGI e toloi, é la wa-l kolo ologiti suvaay ga, ta wa- otoiti. ²⁰ Wa l na ba, wo a gala kiligiti d bi, to a ale ma wo laal ma, é faa i ga woye. É faan i a oluma wo , to a wo-ma zuwu aale e.»

²¹ Nu us iti ti Zozuwe woo aa oteni, ti ma: «Ba-o! G o GALAGI a gá d bi.» ²² Zozuwe ni ti ma: «Wo a ga zeeleiti, wa i wo laal ma, ga wa a wo yiimaze ea ga G o GALAGI, ga wo d bi.» Ti goo aa oteni, ti ma: «Gá ga ma zeeleiti.»

²³ Zozuwe ni ti ma: «Ni naa e, à ete e gala kiligiti ba, ti wo zaama, wo lati G o GALAGI ma, Ize-lay le ná-GALAGI, ga wo-yiima p .» ²⁴ Nu us iti ti goo aa oteni, ti ma: «Gá G o GALAGI l bi, gá-GALAGI, gi olo ná-deveiti b .»

Minaze egi unso fai

²⁵ Naama volo ná Sik me, Zozuwe minaze egi unsoni nu us iti b , é t gi ve ti ya, ta deveiti. ²⁶ Zozuwe niima vaiti kpein s ni GALA ná-T S i zu. É k tu wolai ze eni, é gaal s ne gului wu, nii é ni G o GALAGI zeizu adegai. ²⁷ Zozuwe ni nu us iti ma: «W l , k tui nii a zu ga zeelei ade laal ma, maz l wooi kpein G o GALAGI bogai ade ma, é naati p m nig . Ungo, to a ga zeelei wo laal ma, ga wo mina l wa-GALAGI a.» ²⁸ Ti egai ma, Zozuwe yee eni nu us iti ba, s ge li, é zei ná-poganii unda.

Zozuwe zaa vai

²⁹ Naama vaiti poluma, Nun ná-doun zunui Zozuwe, G o GALAGI ná-boti nui zaani, ná-konagi ni ga kona ungila kona puug (110). ³⁰ Ti maa uluni zoi naa zu, nii é s l ni ga n n , Timenate-Seela, Efelayime ize yooi zu, Gaase gizei l kp ma nu zu .

³¹ Izelay le nuiti ti ni G o GALAGI l bizu, Zozuwe zii ma voloi p su, saa oluma alaa, k wolai naati sii ma voloi p su, niiti ti y ni vulua Zozuwe ná-si gi kpein su, ti naama vaa wolaiti kpein kaai, niiti G o GALAGI ti ni Izelay le .

³² Zoz fe ma aeiti Izelay le nuiti ti aani ga tiye, ti ze e ga tiye Ezipete yooi zu, ti naati maa uluni Sik me taazu , zou goi naa zu, nii Zak e geyani ga wali ae ungila (100), Gam l mavofodaiti ma, nii é ni ga Sik me k . Ná ni ga Zoz fe mavofodaiti t n ma yooi ta.

³³ Aal n ná-doun zunui Eleazaal alaagi zaani. Ti maa uluni gizei ma, nii é veeni ná-doun zunui Finease ya, Efelayime ize yooi zu.

GALA S i

Portions of the Holy Bible in the Toma language of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la Guinée Toma
copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Mar 2019 from source files dated 1 Dec 2018

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf